

YÖNETMELİK

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından:

**KARAYOLU DIşINDA KULLANILAN HAREKETLİ MAKİNALARA TAKILAN
İÇTEN YANMALI MOTORLAR İÇİN GAZ VE PARTİKÜL HALİNDEKİ
KİRLETİCİ EMİSYON SINIRLARI VE TİP ONAYI İLE İLGİLİ
GEREKLİLİKLER HAKKINDA YÖNETMELİK (2016/1628/AB)**

BİRİNCİ BÖLÜM**Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, karayolu dışında kullanılan hareketli makinalara takılan veya takılması amaçlanan motorlar için gaz ve partikül halindeki kirleticilere yönelik emisyonların sınırlandırılması, bu motorların tip onayına ilişkin idari ve teknik şartlar ile piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin şartları ve bu tür motorlardan kaynaklanan gaz ve partikül halindeki kirleticilere yönelik emisyon sınırlarıyla ilgili olarak monte edilmekte olduğu veya monte edildiği karayolu dışında kullanılan hareketli makinelerle ilişkin gereklilikleri belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, karayolu dışında kullanılan hareketli makinalara takılan veya takılması amaçlanan 5 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen kategorilerdeki tüm motorları ve bu makinaların motorlarından kaynaklanan gaz ve partikül halindeki kirleticilere yönelik emisyon sınırlarını kapsar.

(2) Bu Yönetmelik aşağıda belirtilen motorları kapsamaz:

a) 19/4/2020 tarihli ve 31104 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Motorlu Araçlar ve Römorkları ile Bunların Aksam, Sistem ve Ayrı Teknik Ünitelerinin Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/2018/858)’in 1 inci maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen taşıtların tahriki için motorları.

b) 14/8/2014 tarihli ve 29088 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarım ve Orman Araçlarının Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/167/2013)’in 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (tt) bendinde tanımlı tarım ve ormancılık traktörlerinin tahriki için motorları.

c) 22/8/2015 tarihli ve 29453 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların ve Dört Tekerlekli Motosikletlerin Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/168/2013)’in 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasında tanımlı araçların tahriki için motorları.

ç) Sabit makinelerin motorlarını.

d) Geçerli bir deniz seyrüseferi veya emniyet sertifikası gerektiren denizde çalışan gemilerin motorlarını.

e) Feribotlar, donanma gemileri, gelgit sularında işletilen veya konumlandırılan veya iç su yollarında geçici olarak işletilen açık deniz römorkörleri ve iticileri kapsayan açık deniz gemilerinin motorlarını.

f) 19 kW’dan düşük bir net güce sahip iç su taşıtlarının tahrikini sağlayan motorları veya bu taşıtlarda yardımcı amaçlı kullanılan motorları.

g) 5/5/2017 tarihli ve 30057 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gezi Tekneleri ve Kişisel Deniz Taşıtları Yönetmeliđinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde tanımlı deniz taşıtı motorlarını.

ğ) Hava taşıtı motorlarını.

h) Kar araçları, ATV ve SbS tipi arazi araçları ve hizmet araçları hariç rekreasyonel taşıtların motorlarını.

ı) Sadece yarışmalarda kullanılan veya kullanılması amaçlanan taşıtları ve makineleri.

i) Taşınabilir yangın söndürme pompaları hakkında EN 14466+A1:2009 standardı ile tanımlanan ve bu standardın kapsamına giren taşınabilir yangın söndürme pompalarının motorlarını.

j) Rekreasyonel amaçlarla, orijinalinden küçük ölçekte imal edilen ve net gücü 19 kW’dan düşük olan, taşıt veya makinelerin küçük ölçekli modelleri veya küçük ölçekli kopyalarının motorlarını.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürönlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanunun 4 üncü maddesine ve 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 385 ve 388 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) 97/68/AT Yönetmeliği: 20/6/2007 tarihli ve 26558 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Karayolu Dışında Kullanılan Hareketli Makinalara Takılan İçten Yanmalı Motorlardan Çıkan Gaz ve Parçacık Halindeki Kirleticilerle Emisyonlara Karşı Alınacak Tedbirlerle İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (97/68/AT)’ni,

- b) AB: Avrupa Birliğini,
- c) AB tip onayı: Bir onay kuruluşu tarafından, bir motor tipinin veya motor ailesinin bu Yönetmeliğin ilgili idari hükümlerini ve teknik gereklilikleri karşıladığına dair onay verilmesi prosedürünü,
- ç) Ana motor: Bir motor ailesinden, emisyon karakteristikleri söz konusu motor ailesini temsil edecek şekilde seçilen bir motor tipini,
- d) Arazi aracı (ATV): Sadece sürücünün bacaklarını ayırarak oturması için tasarlanmış bir koltuğu veya sürücünün bacaklarını ayırarak oturması için tasarlanmış bir sürücü koltuğu ile en fazla bir yolcu için bir koltuğu ve yön vermek için gidonu olan, düşük basınçlı lastiklere sahip dört veya daha fazla tekerlek üzerinde, öncelikle asfaltsız zeminde seyahat için tasarlanan, bir motor tarafından tahrik edilen bir motorlu taşıtı,
- e) Bakanlık: Yetkili onay kuruluşu ve piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu olarak görev yapan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını,
- f) BM/AEK: Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonunu,
- g) Bozulma faktörleri: Emisyon dayanıklılık döneminin başlangıcındaki ve sonundaki emisyonlar arasındaki ilişkiyi gösteren bir dizi faktörü,
- ğ) CI motor (CI): Sıkıştırılmalı ateşleme ilkesi ile çalışan bir motoru,
- h) Dağıtıcı: Tedarik zincirinde yer alarak bir motoru piyasada bulunduran, imalatçı veya ithalatçı dışındaki herhangi bir gerçek veya tüzel kişiyi,
- ı) Değişken devirli motor: Sabit devirli olmayan bir motoru,
- i) Demiryolu taşıtı: Sadece demiryolu rayları üzerinde çalışan, karayolu dışında kullanılan hareketli makineyi,
- j) Egzoz arıtma sistemi: Katalizör, partikül filtresi, NO_x giderme sistemi, birleşik NO_x giderme partikül filtresi veya emisyon kontrol sisteminin bir parçası olan, ancak motor egzoz portlarının çıkış tarafına monte edilen egzoz gazı resirkülasyonu ve turboşarjlar hariç olmak üzere, başka herhangi bir emisyon azaltıcı cihazı,
- k) Egzoz gazı resirkülasyonu (EGR): Emisyon kontrol sisteminin bir parçası olan ve yanma öncesinde veya yanma sırasında içeri giren hava ile karıştırmak suretiyle yanma odasında/odalarındaki artık egzoz gazlarının miktarını artırmak için subap zamanlaması kullanımı haricinde, yanma odasından/odalarından dışarı atılan egzoz gazlarını yanma öncesinde veya yanma sırasında içeri giren hava ile karıştırılmak üzere motora geri göndererek emisyonları azaltan teknik bir cihazı,
- l) Elde taşınan SI motor: 19 kW'dan daha düşük bir referans güce sahip ve aşağıdaki koşullardan en az birini sağlayan bir ekipmanda kullanılan bir SI motoru;
- 1) Amaçlanan işlevini/işlevlerini yerine getirdiği süre boyunca operatör tarafından taşınan,
- 2) Amaçlanan işlevini/işlevlerini gerçekleştirmek için baş aşağı veya yanlara doğru gibi çok konumlu olarak çalışan,
- 3) Motor dahil kuru (boş) ağırlığı 20 kg'ın altında olan ve aşağıdaki koşullardan en az birini sağlayan:
- i) Amaçlanan işlevlerinin gerçekleştirilmesi süresince operatörün ekipman için fiziksel destek sağladığı veya alternatif olarak ekipmanı taşıdığı,
- ii) Amaçlanan işlevlerinin gerçekleştirilmesi süresince operatörün ekipman için fiziksel destek sağladığı veya nasıl hareket edeceğini kontrol ettiği,
- iii) Bir jeneratör ya da bir pompa içinde kullanılan.
- m) Elektronik kontrol ünitesi: Bir motorun emisyon kontrol sisteminin bir parçası olan ve motor parametrelerini kontrol etmek için motor sensörlerinden gelen verileri kullanan elektronik cihazı,
- n) Emisyon dayanıklılık dönemi (EDP): Bozulma faktörlerini belirlemek için kullanılan birkaç saati veya yerine göre mesafeyi,
- o) Emisyon kontrol sistemi: Emisyonları kontrol eden veya düşüren herhangi bir cihaz, sistem veya tasarım elemanını,
- ö) Emisyon kontrol stratejisi: Bir motorun genel tasarımına veya bir motorun monte edildiği karayolu dışında kullanılan hareketli makinelere dahil edilen ve emisyon kontrolünde kullanılan bir elemanı veya bir dizi tasarım elemanını,
- p) Gaz enerji oranı (GER): İki yakıtlı bir motor söz konusu olduğunda, gaz yakıtın enerji içeriğinin her iki yakıtın enerji içeriğine oranını (tek yakıtlı bir motor söz konusu olduğunda GER, yakıt tipine göre ya 1 ya da 0 olarak tanımlanır),
- r) Gaz halindeki kirleticiler: Bir motor tarafından yayılan gaz halindeki karbon monoksit (CO), toplam hidrokarbonlar (HC) ve azot oksitlerini (NO_x), (NO₂ eşdeğeri olarak ifade edilen NO_x, nitrik oksit (NO) ve azot dioksit (NO₂)'tir),
- s) Gaz yakıt: Standart ortam koşullarında (298 K, mutlak ortam basıncı 101,3 kPa) tamamen gaz halde bulunan bir yakıtı,
- ş) Hizmet aracı (SbS): Öncelikli olarak asfaltsız zeminde, dört veya daha çok tekerlek üzerinde gitmesi amaçlanan, asgari yüksüz kütlesi (standart ekipman, soğutucu, yağlar, yakıt ve aletler dahil, ancak tercihe bağlı aksesuarlar ve sürücü hariç), çalışır halde 300 kg ve azami tasarım hızı 25 km/s veya daha yüksek olan, kendinden

tahrikli, operatör kontrollü, mafsalsız bir taşıtı; aynı zamanda insan ve/veya mal taşımak ve/veya ekipman çekmek ve itmek için de tasarlanmış, gidon dışında bir kumanda ile yön verilen, gezi veya hizmet amacıyla tasarlanmış, ve bacakları ayırmadan bir veya daha fazla koltukta yan yana oturan, sürücü dahil en fazla altı kişi taşıyan taşıtı,

t) IMI: Komisyon tarafından geliştirilmiş olan iç pazar bilgi sistemini,

u) İçsu taşıtı: Boyu (L) 20 metre veya daha fazla olan tekneyi veya boy (L), genişlik (B) ve su çekimi (T) çarpımının 100 metreküp veya daha fazla bir hacim olduğu tekneyi veya bu gemilerin ya da yüzer teçhizatın birini çekmek veya itmek için tasarlanmış römorkörler ve iticileri veya bu gemiler veya yüzer teçhizatın birlikte taşınması için tasarlanmış römorkörler ve iticileri veya yolcu gemilerini veya yüzer teçhizatı,

ü) İçten yanmalı motor (motor): Bir içten yanma işlemi ile kimyasal enerjiyi (girdi) mekanik enerjiye (çıkıtı) dönüştürmek üzere tasarlanmış, gaz türbini dışında bir enerji dönüştürücüsünü; (bu tanıma, monte edildikleri yerlere göre, ikinci ve üçüncü bölümlerdeki hükümlere uyum için gereken, motorun elektronik kontrol üniteleri ile tüm diğer güç aktarma organları veya karayolu dışında kullanılan hareketli makine kontrol ünitesi arasındaki emisyon kontrol sistemi ve iletişim arayüzü (donanım ve mesajlar) de dahildir),

v) İki yakıtlı motor: Aynı anda bir sıvı yakıt ve bir gaz yakıt ile çalışacak şekilde tasarlanmış, her iki yakıtın ayrı ayrı ölçüldüğü, çalışmaya bağlı olarak yakıtların birinin tüketim miktarının diğerine göre değişebildiği bir motoru,

y) İktisadi işletmeci: İmalatçı, imalatçının temsilcisi, ithalatçı veya dağıtıcıyı,

z) İmalatçı: Motorun AB tip onayı veya yetkilendirme sürecinin tüm yönleri ve motor imalatı uygunluğunun sağlanması bakımından onay kuruluşuna karşı sorumlu olan ve AB tip onayı sürecine tabi olan motorun tüm tasarım ve yapım aşamalarına doğrudan dahil olup olmaması fark etmeksizin, aynı zamanda imal edilen motorlara ilişkin piyasa gözetimi hususlarından da sorumlu olan herhangi bir gerçek veya tüzel kişiyi,

aa) İmalatçının temsilcisi (temsilci): Onay kuruluşu veya piyasa gözetimi kuruluşu ile ilgili hususlarda kendisini temsil etmek ve bu Yönetmelik kapsamındaki hususlarda kendisi adına hareket etmek üzere, imalatçı tarafından yazılı bir yetkilendirme ya da vekalet alarak görevlendirilmiş olan, Türkiye’de yerleşik herhangi bir gerçek veya tüzel kişiyi,

bb) İptal stratejisi: Makinenin normal çalışması sırasında veya AB tip onayı test prosedürleri dışında karşılaşılan ortam veya motor çalışma koşulları altında emisyon kontrol sisteminin etkinliğini azaltan bir emisyon kontrol stratejisini,

cc) İthalatçı: Bir motoru, halihazırda karayolu dışında kullanılan hareketli makinelere monte edilmiş olup olmadığı fark etmeksizin, yurt dışından ithal ederek piyasaya arz eden Türkiye’de yerleşik gerçek veya tüzel kişiyi,

çç) Jeneratör grubu: Bir güç aktarma sisteminin parçası olmayan, öncelikli olarak elektrik enerjisi üretmek üzere tasarlanmış, bağımsız bir karayolu dışında kullanılan hareketli makineyi,

dd) Kalıcı olarak monte edilmiş: Motorun; bir binada, yapıda, tesiste veya kurulumda tek bir konumda çalışması amacıyla, bir temele veya alternatif bir kısıtlı noktaya, alet veya ekipman kullanılmadan sökülemeyecek şekilde civatalanmış veya başka yolla etkili bir şekilde sabitlenmiş olmasını,

ee) Kar aracı: Esasen karlı arazide kar üzerinde gitmek üzere tasarlanmış, karla temas halinde olan paletler ile tahrik edilen ve karla temas halinde olan bir veya birden fazla kayak ile yön verilen ve azami yüksüz kütlesi (standart ekipman, soğutucu, yağlar, yakıt ve aletler dahil, ancak tercihe bağlı aksesuarlar ve sürücü hariç), çalışır halde 454 kg olan, kendinden tahrikli bir makineyi,

ff) Kar püskürtücü: Bir miktar kar toplayıp bir oluktan dışarıya kuvvetle püskürtmek özellikle asfalt veya benzeri bir malzemeye kaplı bir yüzeyden kar temizlemek amacı ile tasarlanmış kendinden tahrikli bir makineyi,

gg) Kararlı durum test çevrimi: Motor devrinin ve torkunun, sınırlı sayıda nominal olarak sabit değerle tutulduğu bir test çevrimini (kararlı durum testleri ya ayrıklı modlu testlerdir ya da artırımı model testlerdir),

ğğ) Karayolu dışında kullanılan hareketli makine: Yolcu veya eşyanın karayolunda taşınması için tasarlanan araçların şasisine monte edilmiş makineler de dahil olmak üzere, yolcu veya eşyanın karayolunda taşınması için tasarlanmayan, karoseri veya tekerlekleri olan veya olmayan her hareketli makineyi, taşınabilir ekipmanı veya taşıtı,

hh) Karayolu dışında kullanılan hareketli makine imalat tarihi: Makinenin zorunlu işaretlemeleri üzerinde belirtilen ay ve yılı veya zorunlu işaretleme olmadığında, imalat hattını terk ettikten sonra son kontrolden geçtiği ay ve yılı,

ıı) Karter: Gazların ve buharların yayılabileceği iç veya dış kanallarla alt yağ haznesine bağlanan, motorun içindeki veya dışındaki kapalı alanları,

ii) Komisyon: Avrupa Komisyonunu,

jj) Kullanımdaki motor: Karayolu dışında kullanılan hareketli makinelerde, normal çalışma düzenleri, koşulları ve yükleri ile çalıştırılan ve 20 nci maddede belirtilen emisyon izleme testlerini gerçekleştirmek için kullanılan bir motoru,

kk) Lokomotif: Doğrudan kendi tekerlekleri aracılığıyla ya da dolaylı olarak diğer demiryolu taşıtlarının tekerlekleri aracılığıyla, kendisini ve yük, yolcu ve diğer ekipman taşımak üzere tasarlanmış diğer demiryolu taşıtlarını tahrik etmek için itici güç sağlamak üzere tasarlanmış, kendisi operatörleri dışında yolcu veya yük taşımak üzere tasarlanmamış veya bu amaca hizmet etmeyen bir demiryolu taşıtını,

ll) Maksimum net güç: Motor tipi için nominal tam yük güç eğrisi üzerindeki en yüksek net güç değerini,

mm) Mobil vinç: Karayolunda veya arazide gidebilen ve denge için yerçekiminden yararlanan ve tekerlek, palet veya diğer mobil düzenekler üzerinde çalışan kendinden tahrikli kollu vinci,

nn) Motor ailesi: Tasarımları itibarıyla benzer egzoz emisyon özelliklerine sahip olan ve geçerli emisyon sınır değerlerine uyan motor tiplerinin imalatçı tarafından gruplandırılmasını,

oo) Motor imalat tarihi: Motorun, imalat hattını terk ettikten sonra son kontrolden geçtiği ve dağıtımına veya stoklanmaya hazır olduğu, ay ve yıl biçiminde ifade edilen tarihi,

öö) Motor tipi: Temel motor özellikleri arasında fark olmayan bir motor grubunu,

pp) Net güç: 26 ncı maddenin ikinci fıkrasında tanımlı bir referans yakıt veya yakıt kombinasyonu kullanılarak içten yanmalı motorların gücünün 120 sayılı BM/AEK Regülasyonunda belirtilen yöntemle uygun olarak ölçüldüğü, bir deney tezgahı üzerinde krank milinin veya eşdeğerinin ucunda elde edilen kW cinsinden gücü,

rr) Nominal devir: İmalatçı tarafından tasarlandığı şekilde bir motorun regülatörü tarafından izin verilen maksimum tam yük devrini veya bir regülatör yoksa, imalatçı tarafından belirtildiği şekilde maksimum net gücün motor tarafından elde edildiği devri,

ss) Nominal net güç: Motor imalatçısı tarafından nominal devirde beyan edilen kW cinsinden net gücü,

şş) Onay kuruluşu: Bir motor tipi veya bir motor ailesi için AB tip onayının tüm yönleriyle, yetkilendirme sürecinden, AB tip onayına izin verilmesi ve yerine göre geri alınması veya reddedilmesi ve AB tip onay belgelerinin düzenlenmesinden, AB üyesi ülkelerin onay kuruluşları ile temasların yürütülmesinden, teknik servislerin görevlendirilmesinden ve imalatçının imalatın uygunluğu ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirmesinin sağlanmasından sorumlu ve bunlara yetkili olan kuruluşu,

tt) Onaysız değişiklik: Kasıtlı olsun veya olmasın, etkisi motorun emisyon performansını kötüleştirmek olan, bir emisyon kontrol sistemine ait herhangi bir yazılım veya diğer mantıksal kontrol elemanları dahil olmak üzere bu tür bir emisyon kontrol sisteminin devre dışı bırakılması, ayarlanması veya değiştirilmesini,

uu) Orijinal donanım imalatçısı (OEM): Karayolu dışında kullanılan hareketli makineyi imal eden herhangi bir gerçek veya tüzel kişiyi,

üü) Partikül halindeki kirlenici: Bir motor tarafından yayılan, PM veya PN cinsinden ölçülen her maddeyi,

vv) Partikül madde (PM): Sıcaklığın 325 K'yi (52°C) aşmaması için gazın temiz filtrelenmiş hava ile seyreltilmesinden sonra belirli bir filtre ortamı üzerinde toplanan, bir motor tarafından yayılan gazın içindeki her maddenin kütlesini,

yy) Partikül sayısı (PN): Bir motor tarafından yayılan ve çapı 23 nm'den büyük olan katı partikül sayısını,

zz) Piyasada bulundurma: Bir motorun veya karayolu dışında kullanılan hareketli makinenin ticari bir faaliyet yoluyla bedelli veya bedelsiz olarak dağıtım veya kullanım için piyasaya sağlanmasını,

aaa) Piyasaya arz: Bir motorun veya karayolu dışında kullanılan hareketli makinenin piyasada ilk kez bulundurulmasını,

bbb) Piyasa gözetimi ve denetimi: Piyasada bulundurulan motorların ilgili mevzuata uygun olduğunu sağlamak amacıyla yürütülen faaliyetleri ve alınan tedbirleri,

ccc) Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu: Bu Yönetmelik kapsamında piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerini yürütmekten sorumlu kuruluşu,

ççç) Raybüs: Doğrudan kendi tekerlekleri aracılığıyla ya da dolaylı olarak diğer demiryolu araçlarının tekerlekleri aracılığıyla, kendisi için itici güç sağlamak üzere ve özellikle mal veya yolcu ya da hem mal hem yolcu taşımak için tasarlanmış ve lokomotif olmayan bir demiryolu taşıtını,

ddd) Referans güç: Motor için geçerli emisyon sınır değerlerini belirlemek için kullanılan net gücü,

eee) Rejenerasyon: Egzoz arıtma sisteminin performansı, tasarım gereği (iyileştirme anlamında) eski haline getirilirken emisyon seviyelerinin değiştiği ve bunun sürekli rejenerasyon veya seyrek (periyodik) rejenerasyon olarak sınıflandırılabilen bir olayı,

fff) Sabit devirli çalışma: Motorun, değişen yük altında bile motor devrini korumak için operatör talebini otomatik olarak kontrol eden bir regülatör ile çalışmasını,

ggg) Sabit devirli motor: Sabit devir regülatörü işlevi kaldırılmış veya devre dışı bırakılmış motorlar hariç olmak üzere, AB tip onayı sabit devirde kullanım ile sınırlı bir motoru (bu motorlar çalıştırma veya kapatma sırasında kullanılabilecek bir rölanti devriyle sunulabilir ve motor durdurulduğunda alternatif bir devire ayarlanabilen bir regülatör ile donatılabilir),

ğğğ) Sabit makine: İlk kullanımı için tek bir yere kalıcı olarak monte edilmek üzere tasarlanan ve imal edildiği yerden ilk montaj yerine nakliyesi hariç, karayoluyla veya başka bir şekilde taşınması öngörülmemen makineyi,

hhh) Sanal test: Bir motorun performans düzeyini göstermek için, yapılan hesaplamalar da dahil olmak üzere, fiziksel bir motor kullanımı gerektirmeden karar sürecine yardımcı olan bilgisayar simülasyonlarını,

ııı) SI motor (SI): Kıvılcım ateşleme ilkesi ile çalışan bir motoru,

iii) Sıvı yakıt: Standart ortam koşullarında (298 K, mutlak ortam basıncı 101,3 kPa) sıvı halde bulunan bir yakıtı,

jjj) Son kullanıcı: Karayolu dışında kullanılan hareketli makinelere monte edilmiş motorun işletilmesinden sorumlu olan, imalatçı, OEM, ithalatçı veya dağıtıcı dışındaki herhangi bir gerçek veya tüzel kişiyi,

kkk) Süreksiz test çevrimi: Zaman içinde saniye saniye değişen, normalize edilmiş bir dizi devir ve tork değerine sahip bir test çevrimini,

lll) Tek yakıtlı motor: İki yakıtlı motor olmayan bir motoru,

mmm) Teknik servis: Onay kuruluşu tarafından, testlerin yapılması için bir test laboratuvarı olarak veya onay kuruluşu adına ilk değerlendirmenin ve diğer testlerin veya muayenelerin yapılması için bir uygunluk değerlendirme kuruluşu olarak tayin edilmiş olan organizasyonu, kurum veya kuruluşları ya da bu işlevleri bizzat kendisi yürüttüğünde onay kuruluşunun kendisini,

nnn) Test çevrimi: Kararlı durum veya süreksiz (transiyent) çalışma koşulları altında test edilirken, her biri tanımlı bir devre ve torka sahip bir dizi test noktasını,

ooo) Yardımcı demiryolu taşıtı: Raybüs veya lokomotif olmayan, bununla sınırlı olmamak kaydıyla demiryoluna ait ray veya diğer altyapı ile ilgili bakım veya inşaat işlerini veya kaldırma işlemlerini gerçekleştirmek için özel olarak tasarlanmış bir demiryolu taşıtını,

ööö) Yardımcı motor: Doğrudan veya dolaylı olarak tahrik sağlamayan, karayolu dışında kullanılan hareketli makinelere monte edilmiş veya monte edilmesi amaçlanan bir motoru,

ppp) Yedek motor: Sadece halihazırda piyasaya arz edilmiş ve karayolu dışında kullanılan hareketli makinelere monte edilmiş bir motorun yerini almak üzere kullanılan ve motorun yenilenme tarihinde geçerli olan emisyon fazından daha düşük bir emisyon fazına uyan motoru,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Yükümlülükler

Motor kategorileri

MADDE 5 – (1) Bu Yönetmeliğin amaçları doğrultusunda, Ek I'de alt kategorilerine ayrılmış olan aşağıdaki motor kategorileri uygulanır:

a) NRE kategorisi, 2 nci maddenin ikinci fıkrasında kapsam dışı tutulmayan ve bu fıkranın (b) ile (h) bentlerinde belirtilen kategorilere girmeyen, karayolunda veya başka bir şekilde hareket etmesi veya hareket ettirilmesi amaçlanan ve bunlara uygun karayolu dışında kullanılan hareketli makinelere yönelik motorları ve IWP, IWA, RLL veya RLR kategorilerindeki Faz V motorların yerine kullanılan 560 kW altında bir referans güce sahip motorları kapsar.

b) NRG kategorisi, sadece jeneratör gruplarında kullanılmak üzere 560 kW üzerinde bir referans güce sahip motorları kapsar. Bu özelliklere sahip olanlar dışındaki jeneratör gruplarına yönelik motorlar, özelliklerine göre NRE veya NRS kategorilerine dahil edilir.

c) NRSh kategorisi, sadece elde taşınan makinelerde kullanılmak üzere 19 kW altında bir referans güce sahip elde taşınan SI motorları kapsar.

ç) NRS kategorisi, referans gücü 56 kW altında olan ve NRSh kategorisine girmeyen SI motorları kapsar.

d) IWP kategorisi, sadece iç su taşıtlarında kullanıma yönelik, bunların doğrudan veya dolaylı tahriki için veya bunların doğrudan veya dolaylı olarak tahrikine yönelik tasarlanmış, 19 kW veya daha büyük bir referans güce sahip motorları ve 25 inci maddenin sekizinci fıkrası ile uyumlu olmaları koşuluyla IWA kategorisindeki motorların yerine kullanılan motorları kapsar.

e) IWA kategorisi, sadece iç su taşıtlarında kullanıma yönelik ve 19 kW veya daha büyük bir referans güce sahip yardımcı motorları kapsar.

f) RLL kategorisi, sadece lokomotiflerde kullanıma yönelik, bunların tahriki için veya bunların tahrikine yönelik tasarlanmış motorları kapsar.

g) RLR kategorisi, sadece raybüslerde kullanıma yönelik, bunların tahriki için veya bunların tahrikine yönelik tasarlanmış motorları ve RLL kategorisindeki Faz V motorların yerine kullanılan motorları kapsar.

ğ) SMB kategorisi, sadece kar araçlarında kullanıma yönelik SI motorları kapsar. SI motorlar dışında kalan kar araçlarına yönelik motorlar NRE kategorisine girer.

h) ATS kategorisi, sadece ATV'lerde ve SbS'lerde kullanıma yönelik SI motorları kapsar. SI motorlar dışında kalan ATV ve SbS motorları NRE kategorisine girer.

(2) Belli bir kategorideki sabit devirli bir motorun yerine aynı kategorideki değişken devirli bir motor kullanılabilir. Sabit devirde çalışma için kullanılan IWP kategorisindeki değişken devirli motorlar ayrıca, uygulanabilir olduğunda 25 inci maddenin yedinci ve sekizinci fıkraları ile de uyumlu olur.

(3) Yardımcı demiryolu taşıtlarına yönelik motorlar ile raybüslere ve lokomotiflere yönelik yardımcı motorlar, özelliklerine göre NRE veya NRS kategorilerine dahil edilir.

Bu Yönetmelik kapsamında kuruluşların yükümlülükleri

MADDE 6 – (1) Tip onayı ile ilgili konularda ve piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin hususlarda Bakanlık hem onay kuruluşu hem de piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu olup; bu husus Ticaret Bakanlığı aracılığıyla Komisyona bildirilir. Bildirimde, Bakanlığın adı, adresi, elektronik posta adresi ve sorumluluk alanları belirtilir.

(2) Bakanlık, sadece karayolu dışında kullanılan hareketli makinelere halihazırda monte edilmiş olup olmadıklarına bakılmaksızın bu Yönetmeliğe uygun olarak verilen geçerli bir AB tip onayı kapsamına giren motorların ve bu motorların monte edildiği karayolu dışında kullanılan hareketli makinelerin piyasaya arzına izin verir.

(3) Bu Yönetmeliğin kapsamına giren motorların bu Yönetmeliğin gerekliliklerini karşılaması durumunda yapım ve fonksiyonları ile ilgili hususlar nedeniyle, karayolu dışında kullanılan hareketli makinelerin bu Yönetmeliğin gerekliliklerini karşılaması ve kapsamına girmesi durumunda içlerine monte edilmiş motorlardan kaynaklanan gaz ve partikül halindeki kirletici emisyonları ile ilgili hususlar nedeniyle motorların ve bu motorların takıldığı makinelerin piyasaya arzı yasaklanamaz, kısıtlanamaz ya da engellenemez.

(4) Bakanlık; 4703 sayılı Kanun, 13/11/2001 tarihli ve 2001/3529 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik ve ilgili mevzuat doğrultusunda piyasaya arz edilen motorların piyasa gözetimi ve denetimini ve kontrollerini organize eder ve yürütür.

(5) 31 inci maddenin dördüncü ve beşinci fıkraları, 36 ncı maddenin dördüncü ve beşinci fıkraları, 39 uncu maddenin dördüncü fıkrası, 40 ıncı maddenin birinci, dördüncü ve beşinci fıkraları, 41 inci maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları, 50 nci maddenin üçüncü fıkrası, 51 inci maddenin birinci ve dördüncü fıkraları, 52 nci maddenin birinci fıkrası ve 53 üncü maddenin birinci fıkrası uyarınca bildirimde bulunması gereken onay kuruluşunun Bakanlık olması durumunda, bu bildirimler Bakanlık tarafından Komisyona ve/veya AB üyesi ülkelere Ticaret Bakanlığı aracılığıyla yapılır.

Onay kuruluşunun yükümlülükleri

MADDE 7 – (1) Onay kuruluşu, AB tip onay başvurusunda bulunan imalatçıların bu Yönetmeliğe uymalarını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.

(2) Onay kuruluşu, sadece bu Yönetmelik şartlarını karşılayan motor tiplerine ve motor ailelerine AB tip onay verir.

(3) Onay kuruluşu, IMI aracılığıyla, AB tip onayı verilen, kapsam genişletme yapılan veya geri çekilen ya da AB tip onayı başvurusu reddedilen tüm motor tiplerinin ve motor ailelerinin bir kaydını kamuya açıklar. Söz konusu kayıt en azından aşağıdaki bilgileri içerir:

- a) İmalatçının adı ve adresi ile farklı ise şirketin adı.
- b) İmalatçıya ait ticari ad/adlar veya ticari marka/markalar.
- c) Motor tipine ait AB tip onayı veya yerine göre motor ailesine ait AB tip onayı kapsamına giren motor tiplerinin tanımı.
- ç) Motor kategorisi.
- d) Herhangi bir kapsam genişletme numarası da dahil olmak üzere AB tip onayı numarası.
- e) AB tip onayının verildiği, kapsam genişletme yapıldığı, reddedildiği veya geri çekildiği tarih.
- f) 25 inci maddenin on ikinci fıkrasında belirtilen test raporunun "Genel motor bilgileri" ve "Nihai emisyon sonucu" bölümlerinin içeriği.

Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşunun yükümlülükleri

MADDE 8 – (1) Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu, motorların belge kontrollerini ve yerine göre yeterli düzeyde ve yeterli sayıda numune üzerinden fiziksel ve laboratuvar kontrollerini gerçekleştirir. Bu kontroller sırasında, yerleşik risk değerlendirmesi ilkeleri, şikayetler ve ilgili diğer bilgiler dikkate alınır.

(2) Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu, iktisadi işletmecilerden, piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerini yürütmek amacıyla gerekli görülen belgelerin ve bilgilerin kendisine sunulmasını isteyebilir.

İmalatçıların genel yükümlülükleri

MADDE 9 – (1) İmalatçılar, imal ettikleri motorlar piyasaya arz edildiğinde, motorların bu Yönetmeliğe uygun imal edilmiş ve onaylanmış olmalarını sağlar.

(2) İmalatçılar, AB tip onayına tabi bir motoru sonradan farklı bir kategoriye veya alt kategoriye girecek şekilde modifiye ettiklerinde, motorun söz konusu kategori veya alt kategori için geçerli gerekliliklere uymasını sağlamaktan sorumludur. Bir tüzel kişiliğin, motoru, kategorisine veya alt kategorisine göre geçerli olan emisyon sınırlarına artık uymayacak şekilde modifiye etmesi durumunda, bu tüzel kişiliğin söz konusu emisyon sınırlarına yeniden uyum sağlamaktan sorumlu olduğu kabul edilir.

(3) İmalatçılar, bir motorun yapımının tüm aşamalarına doğrudan katılıp katılmadıklarına bakılmaksızın AB tip onayı sürecinin tüm yönlerinden ve üretimin uygunluğunun sağlanmasından onay kuruluşuna karşı sorumludur.

(4) İmalatçılar, seri imalatın onaylanmış tipe uygun kalması ve kullanımdaki motorların emisyonlarının 20 nci maddeye uygun olarak izlenmesi için gerekli prosedürlerin uygulanmasını sağlar. Bir motor tipinin tasarımında veya özelliklerinde meydana gelen değişiklikler ve bir motor tipinin uygun olduğu beyan edilen gerekliliklerdeki değişiklikler, altıncı bölüme uygun olarak dikkate alınır.

(5) 33 üncü maddede belirtilen zorunlu işaretlemelere ek olarak imalatçılar, imal ettikleri ve piyasaya arz ettikleri motorlar üzerinde veya bunun mümkün olmadığı durumlarda, motora eşlik eden bir belge içinde, ismini, tescilli ticari adını veya tescilli ticari markasını ve kendisi ile iletişime geçilebilecek Türkiye'deki adresini belirtir.

(6) Gerekçeli talep üzerine imalatçılar, OEM'e 16 ncı maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen zorunlu işaretlemenin bir suretini sağlar.

(7) İmalatçılar, bir motordan sorumlu oldukları sürece, depolama veya nakliye koşullarının, bu motorun bu bölüme ve üçüncü bölüme uygunluğunu tehlikeye atmamasını sağlar.

(8) İmalatçılar, bir motorun piyasaya arz edilmesinden sonra 10 yıllık bir süre için, 24 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen ekleri ile birlikte AB tip onay belgesini ve uygulanabilir olduğunda, 32 nci maddede belirtilen uygunluk beyanının bir suretini onay kuruluşuna sunmak üzere saklar.

(9) İmalatçılar, onay kuruluşu aracılığıyla ve gerekçeli talep üzerine bir motor için AB tip onay belgesinin bir kopyasını Türkçe ve/veya Bakanlığın kabul edeceği bir dilde Bakanlığa sağlar.

(10) Motorların AB tip onayı açısından, AB üyesi ülkeler haricinde yurt dışında yerleşik imalatçılar, kendilerini onay kuruluşu nezdinde temsil etmek üzere Türkiye'de yerleşik bir temsilci atar.

(11) AB üyesi ülkeler haricinde yurt dışında yerleşik imalatçılar ayrıca, piyasa gözetimi ve denetimi amaçları için, kendilerini piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu nezdinde temsil etmek üzere Türkiye'de yerleşik bir temsilci atar. Bu temsilci, onuncu fıkrada belirtilen temsilci ile aynı veya ondan farklı olabilir.

İmalatçıların uygun olmayan motorlara ilişkin yükümlülükleri

MADDE 10 – (1) Piyasaya arz edilen motorlarından birinin bu Yönetmeliğe uygun olmadığını düşünen veya bu şekilde düşünmesi için sebebi olan bir imalatçı, şüphelenilen uygunsuzluğun niteliği ve gerçekleşme olasılığı hakkında derhal bir soruşturma yürütür. Soruşturmanın sonucuna bağlı olarak imalatçı, üretimdeki motorların onaylanmış motor tipine veya motor ailesine uygun hale getirilmesini zamanında sağlamak için düzeltici tedbirleri alır. İmalatçı, AB tip onayını veren onay kuruluşunu özellikle uygunsuzluk ve alınan herhangi bir düzeltici tedbir hakkında ayrıntılı olarak derhal bilgilendirir.

(2) Birinci fıkraya rağmen, bir imalatçının, piyasaya arz edildikten sonra yapılan ve imalatçı tarafından izin verilmeyen modifikasyonların bir sonucu olarak bu Yönetmeliğe uygun olmayan bir motorla ilgili olarak düzeltici tedbir alması gerekmez.

İmalatçı temsilcisinin piyasa gözetim ve denetimine ilişkin yükümlülükleri

MADDE 11 – (1) İmalatçıların piyasa gözetimine ilişkin temsilcileri, en azından, imalatçıdan alınan yazılı yetkilendirmede belirtilen aşağıdaki görevleri yerine getirir:

a) Bir motorun piyasaya arzını izleyen on yıllık bir süre için, 24 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen şekilde ekleri ile birlikte AB tip onay belgesinin ve uygulanabilir olduğunda, 32 nci maddede belirtilen uygunluk beyanının bir suretinin Bakanlığın kullanımına sunulabilmesini sağlar.

b) Motorun üretiminin uygunluğunu göstermek için gereken tüm bilgi ve belgeleri, gerekçeli talebi üzerine Bakanlığa sunar.

c) Yetkilendirme çerçevesinde yapılan her faaliyetle ilgili olarak talebi üzerine, Bakanlık ile işbirliği yapar.

İthalatçıların genel yükümlülükleri

MADDE 12 – (1) İthalatçılar, yalnızca AB tip onayı almış, bu Yönetmelik hükümlerine uygun motorları piyasaya arz edebilir.

(2) İthalatçılar, AB tip onaylı bir motor piyasaya arz edilmeden önce aşağıdakileri sağlar:

a) 24 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen şekilde ekleri ile birlikte AB tip onay belgesinin mevcut olmasını,

b) Motorun 33 üncü maddede belirtilen zorunlu işaretlemeleri taşımasını,

c) Motorun 9 uncu maddenin beşinci fıkrasıyla uyumlu olmasını.

(3) Motorun piyasaya arz edilmesini izleyen on yıllık bir süre boyunca ithalatçılar, uygulanabilir olduğunda, 32 nci maddede belirtilen uygunluk beyanının bir suretini Bakanlığa sunulmak üzere saklar ve talep üzerine, 24 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen şekilde ekleri ile birlikte AB tip onay belgesinin Bakanlığın kullanımına sunulabilmesini sağlar.

(4) İthalatçılar, motor üzerinde veya bunun mümkün olmadığı durumlarda, motora eşlik eden bir belge içinde, ismini, tescilli ticari adını veya tescilli ticari markasını ve kendisi ile iletişime geçilebilecek adresi belirtir.

(5) İthalatçılar, motorla birlikte 44 üncü maddede belirtilen bilgilerin ve talimatların verilmesini sağlar.

(6) İthalatçılar, bir motor kendi sorumluluklarında iken, depolama veya nakliye koşullarının, bu motorun bu bölüme veya üçüncü bölüme uygunluğunu tehlikeye atmamasını sağlar.

(7) İthalatçılar, gerekçeli talep üzerine, bir motorun uygunluğunu ispatlamak için gereken tüm bilgi ve belgeleri, Türkçe veya Bakanlığın kabul edeceği bir dilde Bakanlığa sunar.

İthalatçıların uygun olmayan motorlara ilişkin yükümlülükleri

MADDE 13 – (1) Bir motorun bu Yönetmeliğe uygun olmadığını ve özellikle de AB tip onayına karşılık gelmediğini düşünen veya bu şekilde düşünmesi için sebebi olan bir ithalatçı, söz konusu motor uygun hale getirilinceye kadar motoru piyasaya arz edemez. İthalatçı bununla ilgili olarak imalatçı ve piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşunun yanı sıra AB tip onayını veren onay kuruluşunu gecikmeksizin bilgilendirir.

(2) Piyasaya arz ettiği bir motorun bu Yönetmeliğe uygun olmadığını düşünen veya bu şekilde düşünmesi için sebebi olan bir ithalatçı, şüphelenilen uygunsuzluğun niteliği ve gerçekleşme olasılığı hakkında derhal bir soruşturma yürütür. Soruşturmanın sonucuna bağlı olarak ithalatçı, üretimdeki motorların onaylanmış motor tipine veya motor ailesine uygun hale getirilmesini zamanında sağlamak için düzeltici tedbirleri alır ve imalatçıyı bu tedbirler hakkında bilgilendirir.

Dağıtıcıların genel yükümlülükleri

MADDE 14 – (1) Dağıtıcılar, bir motoru piyasada bulundururken bu Yönetmeliğin gereklilikleri ile ilgili gereken özeni gösterir.

(2) Dağıtıcılar, bir motoru piyasada bulundurmadan önce;

a) İmalatçının 9 uncu maddenin beşinci fıkrasına uymuş olduğunu,

b) Uygulanabilir ise, ithalatçının 12 nci maddenin ikinci ve dördüncü fıkralarına uymuş olduğunu,

c) Motorun 33 üncü maddede belirtilen zorunlu işaretlemeleri taşıdığını,

ç) 44 üncü maddede belirtilen bilgi ve talimatların, OEM tarafından kolayca anlaşılabilir bir dilde sunulduğunu,

doğrular.

(3) Dağıtıcılar, bir motor kendi sorumluluklarında iken, depolama veya nakliye koşullarının, motorun bu bölüme veya üçüncü bölüme uygunluğunu tehlikeye atmamasını sağlar.

(4) Dağıtıcılar, gerekçeli talep üzerine, imalatçının 9 uncu maddenin sekizinci fıkrasında belirtilen belgeleri veya ithalatçının 12 nci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen belgeleri Bakanlığa sunmasını sağlar.

Dağıtıcıların uygun olmayan motorlara ilişkin yükümlülükleri

MADDE 15 – (1) Bir motorun bu Yönetmeliğe uygun olmadığını düşünen veya bu şekilde düşünmesi için sebebi olan bir dağıtıcı, söz konusu motor uygun hale getirilinceye kadar motoru piyasada bulunduramaz.

(2) Piyasada bulundurduğu bir motorun bu Yönetmeliğe uygun olmadığını düşünen veya bu şekilde düşünmesi için sebebi olan dağıtıcı, imal edilmekte olan motorların onaylanmış motor tipine veya motor ailesine uygun hale getirilmesi için 10 uncu veya 13 üncü madde uyarınca gereken düzeltici tedbirlerin alınmasını sağlamak üzere imalatçı veya imalatçı temsilcisini bilgilendirir.

OEM'lerin motorların montajına ilişkin yükümlülükleri

MADDE 16 – (1) OEM'ler, AB tip onaylı motorları, 44 üncü maddenin ikinci fıkrası uyarınca imalatçı tarafından sağlanan talimatlara uygun olarak ve gaz ve partikül halindeki kirletici emisyonları bakımından motor performansını olumsuz yönde etkilemeyecek bir şekilde karayolu dışında kullanılan hareketli makinelerle monte eder.

(2) Bir OEM'in birinci fıkrada belirtilen talimatlara uymaması veya bir motoru, karayolu dışında kullanılan hareketli makinelerle montajı sırasında, gaz ve partikül halindeki kirletici emisyonları bakımından motorun performansını olumsuz etkileyecek şekilde modifiye etmesi durumunda, söz konusu OEM bu Yönetmeliğin amaçları doğrultusunda imalatçı olarak kabul edilir ve özellikle 9 uncu ve 10 uncu maddelerde belirtilen yükümlülüklerle tabi olur.

(3) OEM'ler, AB tip onaylı motorları, sadece 5 inci maddede öngörülen özel kullanım türleri uyarınca karayolu dışında kullanılan hareketli makinelerle monte eder.

(4) 33 üncü maddede belirtilen motorun zorunlu işaretlemelerinin, parçalar sökülmeden görünmediği durumlarda OEM, söz konusu maddede ve ilgili uygulama mevzuatında belirtilen şekilde, imalatçı tarafından sağlanan işaretlemelerin bir suretini karayolu dışında kullanılan hareketli makinelerle görünür bir şekilde ilişitir.

(5) Bir imalatçının, bir motoru OEM'e 35 inci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca egzoz arıtma sisteminden ayrı olarak teslim etmesi durumunda, uygulanabilir ise, OEM imalatçıya motorun ve egzoz arıtma sisteminin montajı ile ilgili bilgileri sağlar.

İmalatçı yükümlülüklerinin ithalatçılara ve dağıtıcılara uygulanması

MADDE 17 – (1) Bir motoru kendi adı veya ticari markası altında piyasada bulunduran veya böyle bir motoru, ilgili şartlara uygunluğunu etkileyebilecek şekilde modifiye eden bir ithalatçı veya dağıtıcı, bu Yönetmeliğin amaçları bakımından imalatçı olarak kabul edilir ve özellikle 9 uncu ve 10 uncu maddelerde belirtilen yükümlülüklerle tabi olur.

İktisadi işletmeciler ve OEM'ler için bildirim yükümlülükleri

MADDE 18 – (1) İktisadi işletmeciler ve OEM'ler, talep üzerine, piyasaya arz tarihinden itibaren beş yıllık süre boyunca Bakanlığa;

a) Kendilerine motor tedarik etmiş olan her iktisadi işletmeciyi,

b) Motor tedarik ettikleri her iktisadi işletmeciyi veya belirlenebilir olduğu hallerde, tüm OEM'leri, bildirir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Maddi Gereklilikler

AB tip onayına ilişkin egzoz emisyon şartları

MADDE 19 – (1) İmalatçılar, motor tiplerinin ve motor ailelerinin, ikinci bölüm ve bu bölüm içinde belirtilen gerekliliklere uygun olacak şekilde tasarlanmasını, imal edilmesini ve monte edilmesini sağlar.

(2) Ek III'te belirtilen motorların piyasaya arz tarihinden itibaren, motor tipleri ve motor aileleri, Faz V olarak adlandırılan ve Ek II'de belirtilen egzoz emisyon sınır değerlerini aşamaz. İlgili uygulama mevzuatında belirtilen motor ailesini tanımlayan parametreler uyarınca, bir motor ailesinin birden fazla güç aralığını kapsadığı durumlarda, ana motor (AB tip onayı amacıyla) ve aynı aile içindeki tüm motor tipleri (üretimin uygunluğu açısından), geçerli güç aralıkları ile ilgili olarak;

- a) En katı emisyon sınır değerlerini sağlar.
- b) En katı emisyon sınır değerlerine karşılık gelen test çevrimleri kullanılarak test edilir.
- c) Ek III'te belirtilen, AB tip onayı ve piyasaya arz için geçerli olan en erken tarihlere tabi olur.

(3) Motor tiplerinin ve motor ailelerinin egzoz emisyonları, 25 inci maddede belirtilen test çevrimleri esasına göre ve 26 ncı maddeye uygun olarak ölçülür.

(4) Motor tipleri ve motor aileleri, onaysız değişikliği mümkün olduğu ölçüde önleyecek şekilde tasarlanır ve emisyon kontrol stratejileri ile donatılır. İptal stratejilerinin kullanılması yasaktır.

(5) Çalışma modları da dahil olmak üzere motor tiplerinin ve motor ailelerinin tanımlanmasında kullanılacak parametrelerin ayrıntıları ve dördüncü fıkrafta belirtilen onaysız değişikliğin önlenmesine ilişkin teknik ayrıntılar uygulama mevzuatı aracılığıyla belirlenir. Komisyon tarafından yayımlanan bu uygulama mevzuatı, Türkiye'de Bakanlık tarafından yayımlanır ve yürürlüğe konur.

Kullanımdaki motorlara ait emisyonların izlenmesi

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik uyarınca tip onayı verilmiş Faz V emisyonlu motor tiplerine veya motor ailelerine mensup motorlardan kaynaklanan gaz halindeki kirletici emisyonları, karayolu dışında kullanılan hareketli makinelerle monte edilen ve normal görev döngüleri boyunca çalıştırılan kullanımdaki motorlar test edilerek izlenir.

(2) Bu testler, imalatçının sorumluluğu altında ve Bakanlığın gerekliliklerine uygun olarak, farklı motor kategorileri için motorların seçimi, test usulleri ve sonuçların raporlanması ile ilgili hükümlere uygun olarak doğru şekilde bakımı yapılmış motorlar üzerinde yapılır.

(3) Bakanlık, bu tür test usulleri bulunmayan motor kategorileri ve alt kategorileri için uygun test usullerinin geliştirilmesi amacıyla pilot programlar yürütebilir.

(4) Bakanlık, test çevriminden ölçülen emisyonların gerçek çalışmada ölçülen emisyonlara ne ölçüde karşılık geldiğini belirlemek üzere her motor kategorisi için izleme programları yürütebilir. Söz konusu programlar ve sonuçları, Bakanlıkça kamuoyuna açıklanabilir.

(5) Motorların seçimi, test usulleri ve birinci ila dördüncü fıkralarda belirtilen sonuçların raporlanması ile ilgili ayrıntıların belirlenmesi konusunda, Türkiye'de mevzuatı oluşturmak ve kabul etmek üzere Bakanlık yetkilidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

AB Tip Onayı İşlemleri

AB tip onayı başvurusu

MADDE 21 – (1) İmalatçılar, onay kuruluşuna, her motor tipinin veya motor ailesinin AB tip onayı için ayrı bir başvuruda bulunur ve her başvuru ile birlikte 22 nci maddede belirtilen tanıtım dosyasını sunar. Belirli bir motor tipi veya uygulanabilir ise, motor ailesi ile ilgili olarak tek bir başvuru yapılır ve bu başvuru tek bir onay kuruluşuna sunulur.

(2) İmalatçılar, motor tipine veya bir motor ailesi söz konusu olduğunda, 22 nci maddede belirtilen tanıtım dosyasında açıklanan ana motor özelliklerine uygun bir motoru AB tip onayı testlerini yapmaktan sorumlu teknik servise sunar.

(3) Bir motor ailesinin AB tip onayına yönelik bir başvuru olması durumunda, eğer onay kuruluşu, ikinci fıkrafta belirtilen seçilmiş ana motor ile ilgili olarak, sunulan başvurunun 22 nci maddede belirtilen tanıtım dosyasında tanımlanan motor ailesini tam olarak temsil etmediğine karar verirse, imalatçılar motor ailesini temsil etmek üzere onay kuruluşu tarafından kabul edilen bir alternatifi ve gerekirse ilave bir ana motoru sunar.

(4) Onaylanmış motor tipinin veya motor ailesinin imalatının başlamasından sonraki bir ay içinde, imalatçılar kullanımdaki motorların izlenmesine ilişkin ilk planı, söz konusu motor tipi veya uygulanabilir ise motor ailesi için AB tip onayı veren onay kuruluşuna sunar.

Tanıtım dosyası

MADDE 22 – (1) Başvuru sahibi, onay kuruluşuna aşağıdakileri içeren bir tanıtım dosyası sunar:

a) Referans yakıtların ve imalatçı tarafından talep edilmesi halinde 26 ncı maddenin ikinci fıkrasında belirtilen diğer tüm belirlenmiş yakıtların, yakıt karışımlarının veya yakıt emülsiyonlarının bir listesini içeren ve 26 ncı maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen uygulama mevzuatı uyarınca tanımlanan bir tanıtım belgesi.

b) Motor tipiyle veya uygulanabilir ise ana motorla ilgili tüm veriler, çizimler, fotoğraflar ve diğer bilgiler.

c) AB tip onayı başvuru işlemleri çerçevesinde onay kuruluşu tarafından talep edilebilecek her türlü ek bilgiler.

(2) Tanıtım dosyası, basılı olarak veya teknik servis ve onay kuruluşu tarafından kabul edilen elektronik bir formatta sunulabilir.

(3) Tanıtım belgesi ve tanıtım dosyasına ilişkin şablonları belirlemek üzere uygulama mevzuatı kabul edilebilir. Komisyon tarafından yayımlanan bu uygulama mevzuatı, Türkiye'de Bakanlık tarafından yayımlanır ve yürürlüğe konur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

AB Tip Onay İşlemlerinin Yürütülmesi

Genel hükümler

MADDE 23 – (1) Başvuruyu alan onay kuruluşu, aşağıdakilerin her birine uyan tüm motor tiplerine veya motor ailelerine AB tip onayı verir:

- a) Tanıtım dosyasındaki ayrıntılar.
- b) Bu Yönetmeliğin gerekliliklerine ve özellikle 27 nci maddede belirtilen üretimin uygunluğu düzenlemeleri.

(2) Bir motorun bu Yönetmelikte belirtilen gereklilikleri yerine getirmesi durumunda, onay kuruluşu böyle bir motorun monte edildiği karayolu dışında kullanılan hareketli makinelerin egzoz emisyonları ile ilgili başka herhangi bir AB tip onayı şartı getirmez.

(3) Her motor alt kategorisi için Ek III'te belirtilen motorların AB tip onayı tarihinden sonra onay kuruluşu, bu Yönetmelikte belirtilen gereklilikleri sağlamayan bir motor tipine veya motor ailesine AB tip onayı veremez.

- (4) AB tip onay belgeleri, Komisyon tarafından belirlenen uyumlaştırılmış bir sisteme göre numaralandırılır.

- (5) Onay kuruluşu, IMI aracılığıyla;

a) İlgili AB tip onay belgesini verdikten sonraki bir ay içinde, vermiş olduğu veya uygulanabilir ise kapsam genişletme yapılmış AB tip onaylarının bir listesini AB üyesi ülkelerin onay kuruluşlarına bildirir.

b) Vermeyi reddettiği veya geri çektiği AB tip onaylarının bir listesini, kararının gerekçeleriyle birlikte gecikmeksizin AB üyesi ülkelerin onay kuruluşlarına bildirir.

c) AB üyesi ülkelerin onay kuruluşlarından bir talep aldıktan sonra bir ay içinde, onayladığı, onaylamayı reddettiği veya AB tip onayını geri çektiği her motor tipi veya motor ailesi için, mevcut olması halinde, motor tipine veya motor ailesine ait AB tip onayı belgesinin bir suretini, altıncı fıkra da belirtilen tanıtım paketi ile birlikte söz konusu onay kuruluşuna gönderir.

(6) Onay kuruluşu, test raporu ile birlikte teknik servis veya onay kuruluşu tarafından görevlerini yerine getirirken tanıtım dosyasına eklenen diğer tüm belgelerden oluşan bir tanıtım paketi hazırlar. Tanıtım paketinde, tüm içeriğin listelendiği bir fihrist yer alır. Bu fihrist, AB tip onay usulünde birbirini izleyen adımların kaydını, özellikle de revizyon ve güncellemelerin tarihlerini sunmak üzere, her belgedeki bütün sayfaları ve belgenin formatını açık bir biçimde gösterecek şekilde uygun biçimde numaralandırılır veya işaretlenir. Onay kuruluşu, tanıtım paketinde yer alan bilgilerin, ilgili AB tip onayının geçerliliğinin sona ermesini izleyen en az 25 yıllık bir süre boyunca hazır tutulmasını sağlar.

(7) Dördüncü fıkra da belirtilen uyumlaştırılmış numaralandırma sisteminin oluşturulmasına ilişkin yöntemi ve beşinci fıkra da belirtilen veri paylaşımına ilişkin şablonları ve veri yapısını belirlemek üzere uygulama mevzuatı kabul edilebilir. Komisyon tarafından yayımlanan bu uygulama mevzuatı, Türkiye’de Bakanlık tarafından yayımlanır ve yürürlüğe konur.

AB tip onay belgesi ile ilgili özel hükümler

MADDE 24 – (1) AB tip onay belgesi, ek olarak aşağıdaki hususları içerir:

- a) Tanıtım paketi.
- b) Uygulanabilir ise, 32 nci maddede belirtilen uygunluk beyanlarını imzalamaya yetkili kişilerin isimleri, imza örnekleri ve şirketteki konumlarına dair bir beyan.

- (2) AB tip onay belgesi için Komisyon tarafından belirlenen şablon kullanılır.

- (3) Onay kuruluşu, onaylanmış her bir motor tipi veya motor ailesi ile ilgili olarak;

- a) AB tip onay belgesinin ilgili tüm bölümlerini doldurur ve buna test raporunu ekler.

- b) Tanıtım paketinin fihristini (dizin) hazırlar.

- c) Tamamlanan belgeyi ekleriyle birlikte en kısa sürede başvuru sahibine teslim eder.

(4) Bir AB tip onayının 36 ncı madde uyarınca geçerliliği ile ilgili kısıtlamalara tabi tutulduğu durumlarda veya motor tipinin veya motor ailesinin bu Yönetmeliğin belirli gerekliliklerinden muaf tutulduğu durumlarda, AB tip onayı belgesinde bu kısıtlamalar veya muafiyetler belirtilir.

(5) İkinci fıkra da belirtilen AB tip onay belgesine ilişkin şablonu belirlemek üzere uygulama mevzuatı kabul edilebilir. Komisyon tarafından yayımlanan bu uygulama mevzuatı, Türkiye’de Bakanlık tarafından yayımlanır ve yürürlüğe konur.

AB tip onayı için gereken testler

MADDE 25 – (1) Bu Yönetmelikte belirtilen teknik şartlara uygunluk, belirlenen teknik servisler tarafından gerçekleştirilen uygun testler aracılığıyla kanıtlanır. Bu testlerin gerçekleştirilmesine yönelik ölçüm ve test usulleri ile özel ekipmanlar ve aletler 26 ncı maddede tanımlanan şekilde olur.

(2) İmalatçı, gerekli testlerin gerçekleştirilmesine yönelik ilgili mevzuat kapsamında gereken sayıda motoru onay kuruluşu için hazır bulundurur.

(3) Gerekli testler, onaylanacak motor tipini veya uygulanabilir ise, motor ailesinin ana motorunu temsil eden motorlar üzerinde yapılır. Buna rağmen imalatçı, onay kuruluşu ile mutabakat içinde, onaylanacak motor tipini veya yerine göre motor ailesinin ana motorunu temsil etmemesine rağmen, gereken performans seviyesi ile ilgili en olumsuz

bir dizi özelliği bir araya getiren bir motor seçebilir. Seçim sürecinde karar vermeye yardımcı olması için sanal test yöntemleri kullanılabilir.

(4) AB tip onay testlerinin yürütülmesi amacıyla uygulanabilir test çevrimleri Ek IV'te belirtilmiştir. AB tip onayına dahil edilen her motor tipi için uygulanabilir test çevrimleri, tanıtım belgesi içinde belirtilir.

(5) Motor tipini veya uygulanabilir ise, motor ailesinin ana motorunu temsil eden bir motor veya üçüncü fıkrada belirtilen istisna uyarınca seçilen bir motor, Ek IV'teki Tablo IV-1 ila Tablo IV-10 içinde tanımlanan, uygulanabilir durumdaki karayolu dışı kararlı durum test çevrimi kullanılarak bir dinamometre aracılığıyla test edilir. İmalatçı, bu testi ayrık modlu veya artırımlı model test yöntemi kullanarak yürütmeyi seçebilir. Yedinci ve sekizinci fıkralarda belirtilen durumlar haricinde, aynı kategorinin sabit devirli çalışmasında kullanılan belirli bir kategorideki değişken devirli motorun, uygulanabilir durumdaki sabit devirli kararlı durum test çevrimi kullanılarak test edilmesi gerekmez.

(6) Alternatif bir devire ayarlanabilen regülatörlü sabit devirli bir motor söz konusu olduğunda, beşinci fıkradaki gereklilikler, uygulanabilir durumdaki her sabit devirde yerine getirilir ve tanıtım belgesinde her motor tipi için geçerli olan devirler belirtilir.

(7) Hem değişken devirli hem de sabit devirli çalışma için kullanılması amaçlanan IWP kategorisinden bir motor söz konusu olduğunda, beşinci fıkradaki gereklilikler, uygulanabilir durumdaki her kararlı durum test çevrimi için ayrı ayrı yerine getirilir ve tanıtım belgesinde bu şartların yerine getirildiği her kararlı durum test çevrimi belirtilir.

(8) 5 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca IWA kategorisindeki bir motor yerine kullanılmak üzere tasarlanan IWP kategorisinde bir motor söz konusu olduğunda, Ek IV'teki Tablo IV-5 ve Tablo IV-6 içinde belirtilen uygulanabilir durumdaki her kararlı durum test çevrimi için beşinci fıkradaki gereklilikler yerine getirilir ve tanıtım belgesinde bu şartların yerine getirildiği her kararlı durum test çevrimi belirtilir.

(9) 35 inci maddenin beşinci ve altıncı fıkraları uyarınca tip onaylı motorlar haricinde, NRE kategorisindeki 19 kW veya daha büyük ancak en çok 560 kW net güce sahip değişken devirli motorlar, beşinci fıkradaki gereklilikleri yerine getirmenin yanı sıra Ek IV'teki Tablo IV-11 içinde tanımlanan süreksiz test çevrimi kullanılarak bir dinamometre aracılığıyla da test edilir.

(10) Maksimum devri 3.400 devir/dakika veya daha düşük olan NRS-v-2b ve NRS-v-3 alt kategorilerindeki motorlar, beşinci fıkradaki gereklilikleri yerine getirmenin yanı sıra Ek IV'teki Tablo IV-12'de tanımlanan süreksiz test çevrimi kullanılarak bir dinamometre aracılığıyla da test edilir.

(11) Motor yük ve devir ayarlarının belirlenmesine yönelik yöntem de dahil olmak üzere, bu maddede belirtilen kararlı durum ve süreksiz test çevrimlerinin ayrıntılı teknik şartlarını ve özelliklerini belirlemek üzere, Türkiye'de mevzuatı oluşturmak ve kabul etmek üzere Bakanlık yetkilidir.

(12) AB tip onayı için gereken test raporu formatını belirlemek üzere uygulama mevzuatı kabul edilebilir. Komisyon tarafından yayımlanan bu uygulama mevzuatı, Türkiye'de Bakanlık tarafından yayımlanır ve yürürlüğe konur.

AB tipi onayına yönelik ölçümlerin ve testlerin yürütülmesi

MADDE 26 – (1) Bu Yönetmeliğe tabi motorlar için nihai egzoz emisyon testi sonuçları, laboratuvar test sonuçlarına aşağıdakilerin tümü uygulanarak hesaplanır:

a) Üçüncü fıkranın gerektirdiği ve henüz laboratuvar ölçümüne dahil edilmediği durumlarda, karter gazı emisyonları.

b) Üçüncü fıkranın gerektirdiği ve motorda rejenerasyonlu bir egzoz arıtma sisteminin bulunduğu durumlarda, gereken her ayarlama faktörü.

c) Tüm motorlar için, Ek V'te belirtilen emisyon dayanıklılık dönemlerine uygun bozulma faktörleri.

(2) Bir motor tipinin veya motor ailesinin, bu Yönetmelikte belirtilen emisyon sınırlarına uygun olup olmadığını belirlemek için test edilmesi, aşağıdaki referans yakıtlar veya yakıt kombinasyonları kullanılarak yapılır. Motor tipi veya motor ailesi, ayrıca, imalatçı tarafından bir AB tip onayı başvurusunda belirtilen ve tanıtım dosyası içinde tanımlanan diğer yakıtlar, yakıt karışımları veya yakıt emülsiyonları ile ilgili olarak bu Yönetmelikte belirtilen egzoz emisyon sınırlarını da sağlar.

a) Motorin.

b) Benzin.

c) İki zamanlı SI motorlar için benzin/yağ karışımı.

ç) Doğalgaz/biyometan.

d) Sıvı petrol gazı (LPG).

e) Etanol.

(3) Ölçümlerin ve testlerin yapılması ile ilgili olarak aşağıdaki hususlara ilişkin teknik gereklilikler sağlanır:

a) Testlerin yürütülmesine ilişkin cihazlar ve prosedürler.

b) Emisyon ölçümü ve örneklemeye ilişkin cihazlar ve prosedürler.

c) Veri değerlendirme ve hesaplama yöntemleri.

ç) Bozulma faktörlerinin belirlenmesine yönelik yöntemler.

d) Ek II'de belirtilen Faz V emisyon sınırlarına uyan NRE, NRG, IWP, IWA, RLR, NRS, NRSh, SMB ve ATS kategorilerindeki motorlarla ilgili olarak;

1) Karter gazı emisyonlarını hesaba katma yöntemleri.

2) Egzoz arıtma sistemlerinin sürekli veya seyrek rejenerasyonunun belirlenmesine ve hesaba katılmasına ilişkin yöntemleri.

e) Ek II'de belirtilen Faz V emisyon sınırlarına uyan ve hem püskürtülen yakıtın miktarını hem de zamanlamasını belirlemek için elektronik kontrol kullanan veya NO_x azaltmak için kullanılan emisyon kontrol sistemini devreye almak, devreden çıkarmak veya modüle etmek için elektronik kontrol kullanan NRE, NRG, IWP, IWA, RLL ve RLR kategorilerindeki elektronik olarak kontrol edilen motorlarla ilgili olarak;

1) Emisyon kontrol stratejilerini ve bu stratejileri ispatlamak için gereken belgeler.

2) NO_x kontrol tedbirlerini ve bu kontrol tedbirlerini ispatlamak için kullanılan yöntem.

3) İçinde, emisyonların Ek II'de belirtilen emisyon sınırlarını aşmasına izin verilen miktarın kontrol edildiği ilgili karayolu dışı kararlı durum test çevrimi ile ilişkili alan.

4) Emisyon benç testi sırasında, teknik servis tarafından, kontrol alanı içinde ilave ölçüm noktalarının seçimi.

(4) Aşağıdaki hususlar konusunda, Türkiye'de mevzuatı oluşturmak ve kabul etmek üzere Bakanlık yetkilidir:

a) Emisyon laboratuvarı test sonuçlarının, birinci fıkranın (c) bendinde belirtilen bozulma faktörlerini içerecek şekilde uyarlanmasına yönelik metodoloji.

b) İkinci fıkra da belirtilen referans yakıtların teknik özellikleri ve uygulanabilir ise, tanıtım dosyasında tarif edilen diğer herhangi bir yakıt, yakıt karışımı veya yakıt emülsiyonu açıklamasına ilişkin gereklilikler.

c) Üçüncü fıkra da belirtilen ölçümlerin ve testlerin yapılmasına yönelik ayrıntılı teknik gereklilikler ve özellikler.

ç) 49 sayılı BM/AEK Regülasyonu 06 serisinde verilen şartlar hesaba katılarak PN ölçmek için kullanılan yöntem.

d) Ek II'de belirtilen iki yakıtlı motorların veya gaz yakıtla çalışan tek yakıtlı motorların test edilmesi açısından geçerli olan ayrıntılı teknik gereklilikler.

Üretimin uygunluğu düzenlemeleri

MADDE 27 – (1) AB tip onayı vermiş bir onay kuruluşu, gerekirse AB üyesi ülkelerin onay kuruluşlarıyla işbirliği içinde, imal edilmekte olan motorların, bu Yönetmeliğin gereklilikleri uyarınca onaylanan tipe uygun olmalarını sağlamak amacıyla yeterli seviyede düzenlemenin yapılmış olduğunu doğrulamak için AB tip onayı ile ilgili olarak gereken tedbirleri alır.

(2) AB tip onayı vermiş bir onay kuruluşu, imalatçı tarafından düzenlenen uygunluk beyanlarının 32 nci maddeye uygun olduğunu doğrulamak için bu AB tip onayı ile ilgili gerekli tedbirleri alır.

(3) AB tip onayı vermiş bir onay kuruluşu, gerekirse AB üyesi ülkelerin onay kuruluşlarıyla işbirliği içinde, birinci fıkra da belirtilen düzenlemelerin, imal edilmekte olan motorların onaylanan tipe ve uygunluk beyanlarına uygun olmaya devam etmelerini ve uygulanabilir ise, 32 nci maddeye uymaya devam etmelerini sağlamak amacıyla yeterli seviyede olmaya devam ettiğini doğrulamak için AB tip onayı ile ilgili olarak gereken tedbirleri alır.

(4) AB tip onayı vermiş olan onay kuruluşu, bir motorun onaylanmış tipe uygunluğunu doğrulamak için, imalatçının üretim tesisleri de dahil olmak üzere imalatçı tesislerinde alınan numuneler üzerinde AB tip onayı için gereken herhangi bir kontrolü veya testi yapabilir.

(5) AB tip onayı vermiş bir onay kuruluşu, imalatın devam etmesine rağmen birinci fıkra da belirtilen düzenlemelerin uygulanmadığını, birinci fıkra da belirtilen şekilde kararlaştırılan düzenlemelerden önemli ölçüde sapma olduğunu, uygulanmasına son verildiğini veya artık yeterli görülmediğini tespit etmesi durumunda, üretimin uygunluğuna ilişkin usulün doğru bir şekilde takip edilmesini sağlamak için gerekli tedbirleri alır veya AB tip onayını geri çeker.

(6) İmal edilmekte olan motorların onaylanan tipe uygun olmasını sağlamak için, onay kuruluşları tarafından alınacak ayrıntılı tedbirler ve izlenecek usulleri belirlemek üzere, Türkiye'de mevzuatı oluşturmak ve kabul etmek üzere Bakanlık yetkilidir.

ALTINCI BÖLÜM

AB Tip Onaylarında Yapılan Değişiklikler ve AB Tip Onaylarının Geçerliliği

Genel hükümler

MADDE 28 – (1) İmalatçı, tanıtım paketindeki bilgilerde herhangi bir değişiklik konusunda, AB tip onayını veren onay kuruluşunu gecikmeksizin bilgilendirir. Böyle bir değişiklik olması halinde, söz konusu onay kuruluşu 29 uncu maddede belirtilen usullerden hangisine uyulacağını belirler. Gerektiğinde, onay kuruluşu, imalatçıyla istişare ettikten sonra, yeni bir AB tip onayı verilmesine karar verebilir.

(2) AB tip onayında değişiklik yapılmasına yönelik bir başvuru, sadece orijinal AB tip onayını veren onay kuruluşuna sunulur.

(3) Onay kuruluşu, bir değişiklik yapılması için, muayenelerin veya testlerin tekrarlanması gerektiğini tespit ederse imalatçıyı bu hususta bilgilendirir. 29 uncu maddede belirtilen usuller sadece, onay kuruluşunun bu muayenelere veya testlere dayanarak AB tip onayı gerekliliklerinin karşılanmaya devam edildiği sonucuna varması halinde uygulanır.

AB tip onaylarının revize edilmesi ve kapsam genişletilmesi

MADDE 29 – (1) Tanıtım paketinde kayıtlı özelliklerin muayene veya test tekrarı gerektirmeksizin değişmesi halinde, bu tür bir değişiklik “revizyon” olarak adlandırılır. Böyle bir revizyon yapılması durumunda, onay kuruluşu, gereksiz gecikme olmaksızın tanıtım paketinin ilgili sayfalarının her birini gerektiği şekilde revize ederek değişikliğin niteliğini açıkça gösterecek şekilde işaretler; aynı zamanda revizyon tarihini belirtir ve tanıtım paketine revize edilmiş bir fihrist ekler. Değişikliklere dair ayrıntılı bir açıklama ile birlikte tanıtım paketinin konsolide edilmiş ve güncellenmiş bir versiyonu, bu fıkranın şartlarını yerine getirmiş sayılır.

(2) Tanıtım paketindeki bilgilerin değiştirildiği ve aşağıdakilerden herhangi birinin gerçekleştiği durumlarda, birinci fıkrada belirtilen şekilde bir değişiklik “kapsam genişletme” olarak adlandırılır:

a) Ek muayene veya test gerekliliği.

b) Ekleri hariç olmak üzere, AB tip onay belgesinde bulunan herhangi bir bilgi değişikliği.

c) Bu Yönetmelikte veya bu Yönetmeliği desteklemek amacıyla yayımlanmış uygulama mevzuatında belirtilen yeni bir şartın, onaylanmış motor tipi veya motor ailesi için geçerli hale gelmesi durumu.

(3) Kapsam genişletme yapılması halinde, onay kuruluşu daha önce art arda yapılmış kapsam genişletmelerin sayısına göre arttırılan bir kapsam genişletme numarasıyla belirtilen, güncellenmiş bir AB tip onay belgesi düzenler. Söz konusu AB tip onay belgesinde, kapsam genişletmenin nedeni ve tarihi açıkça gösterilir.

(4) Tanıtım paketinin sayfalarında yapılan her değişiklikte veya konsolide edilmiş, güncellenmiş her bir versiyonda, AB tip onay belgesine ekli tanıtım paketinin fihristi, en son kapsam genişletmenin veya revizyonun tarihini veya güncellenmiş versiyonun en son konsolidasyon tarihini belirtecek şekilde değiştirilir.

(5) İkinci fıkranın (c) bendinde belirtilen yeni şartlar, teknik açıdan emisyon performansı bakımından söz konusu motor tipiyle veya motor ailesiyle ilgisiz ise motor tipinin veya motor ailesinin AB tip onayında değişiklik yapılması gerekmez.

Değişikliklerin uygulanması ve bildirilmesi

MADDE 30 – (1) AB tip onayının revize edilmesi durumunda, onay kuruluşu gereksiz bir gecikme olmaksızın revize edilen belgeleri veya yerine göre 29 uncu maddenin birinci fıkrasında belirtilen tanıtım paketinin revize edilmiş fihristini de içeren; konsolide edilmiş, güncellenmiş versiyonu başvuru sahibine verir.

(2) AB tip onayında kapsam genişletme yapılması halinde, onay kuruluşu gereksiz bir gecikme olmaksızın ekleri ve tanıtım paketinin fihristi de dahil olmak üzere 29 uncu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen güncellenmiş AB tip onayı belgesini başvuru sahibine verir.

(3) Onay kuruluşu, 23 üncü maddenin beşinci fıkrası uyarınca AB tip onaylarında yapılan değişiklikler hakkında AB üyesi ülkelerin onay kuruluşlarını IMI aracılığıyla bilgilendirir.

AB tip onayının geçerliliği

MADDE 31 – (1) AB tip onayları sınırsız bir süre için verilir.

(2) Bir motorun AB tip onayı aşağıdaki durumlardan herhangi birinin ortaya çıkması halinde geçersiz hale gelir:

a) Onaylanmış motor tipi veya uygulanabilir ise, motor ailesi için geçerli yeni gerekliliklerin, bunların piyasaya arz edilmeleri için zorunlu hale geldiği ve bu doğrultuda AB tip onayının uzatılmasının veya revize edilmesinin mümkün olmadığı durumlarda.

b) Onaylanmış motor tipinin veya motor ailesinin imalatına kesin surette ve gönüllü olarak son verildiği durumlarda.

c) AB tip onayının geçerliliğinin 36 ncı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca bir kısıtlama nedeniyle sona erdiği durumlarda.

ç) AB tip onayının 27 nci maddenin beşinci fıkrası, 40 ıncı maddenin birinci fıkrası veya 41 inci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca geri çekildiği durumlarda.

(3) AB tip onayının geçerliliğine ilişkin koşulların, motor ailesi içindeki tek bir motor tipi ile ilgili olarak artık yerine getirilemediği durumlarda, söz konusu motor ailesinin AB tip onayı sadece o motor tipi için geçersiz hale gelir.

(4) Bir motor tipinin veya uygulanabilir ise, bir motor ailesinin üretimine kesin olarak son verilmesi durumunda; imalatçı, söz konusu üretime son verildiğini ilgili AB tip onayını veren onay kuruluşuna bildirir. AB tip onayını veren onay kuruluşu, motor tipi veya motor ailesi için bu bildirimin alınmasını izleyen bir ay içinde diğer onay kuruluşlarını durum hakkında bilgilendirir.

(5) Dördüncü fıkra hükümleri saklı kalmak şartıyla, bir motor tipinin veya uygulanabilir ise, bir motor ailesinin AB tip onayının geçersiz olacağı durumlarda, imalatçı bu durumu ilgili AB tip onayını veren onay kuruluşuna bildirir. Bu tür durumlarda, AB tip onayını veren onay kuruluşu, ilgili tüm bilgileri gecikmeksizin diğer onay kuruluşlarına bildirir. Bu bildirimde özellikle, imal edilen son motorun imalat tarihi ve motor tanıtım numarası belirtilir.

(6) Dördüncü ve beşinci fıkralarda belirtilen bildirim gereklilikleri, ilgili bilgilerin IMI'ye yüklenmesi halinde yerine getirilmiş sayılır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Uygunluk Beyanı ve İşaretlemeler

Uygunluk beyanı

MADDE 32 – (1) İmalatçı, bir motor tipi veya motor ailesi AB tip onayının sahibi sıfatıyla, aşağıda belirtilen maddeler çerçevesinde piyasaya arz edilen motorlar ile birlikte bir uygunluk beyanı verir:

a) 35 inci maddenin ikinci, dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci veya sekizinci fıkralarında ve 36 ncı maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen bir muafiyet.

b) Geçici 1 inci maddenin altıncı, yedinci veya sekizinci fıkralarında belirtilen bir geçiş hükmü.

Uygunluk beyanında motor için geçerli olacak belirli özellikler ve kısıtlamalar belirtilir. Uygunluk beyanı, motorla birlikte ücretsiz olarak teslim edilir ve uygulanabilir ise, motorun monte edildiği karayolu dışında kullanılan hareketli makine ile birlikte verilir. Uygunluk beyanının teslimi, açık bir talebe veya imalatçıya ek bilgi sunulmasına bağlı olamaz. Uygunluk beyanı aynı zamanda bir güvenli elektronik dosya biçiminde de sunulabilir. Motor imalat tarihini izleyen 10 yıllık bir süre için imalatçı, son kullanıcının talebi üzerine, düzenlenme maliyetini aşmayan bir miktarın ödenmesi karşılığında uygunluk beyanının bir suretini verir. "Suret" ifadesi, uygunluk beyanının bu tür her kopyası üzerinde açıkça görünür olur.

(2) Uygunluk beyanı, Türkçe veya AB'nin resmi dillerinden birinde düzenlenir. Onay kuruluşları, imalatçıdan bu belgenin kendi resmi dillerine çevrilmesini talep edebilir.

(3) Uygunluk beyanlarını imzalamaya yetkili kişi/kişiler, imalatçı kuruluşun çalışanı olup söz konusu kuruluşun yönetimi tarafından, motorun tasarımı ve imalatı veya üretiminin uygunluğu ile ilgili olarak imalatçının yasal sorumluluğunu tam olarak yerine getirmek üzere usulünce yetkilendirilir.

(4) Uygunluk beyanının bütün maddeleri eksiksiz bir şekilde doldurulur ve motorun kullanımı ile ilgili olarak bu Yönetmelikte yer alan kısıtlamalar dışında herhangi bir kısıtlama içermez.

(5) Sahteciliği önlemeye ve güvenli elektronik dosyanın doğrulanmasına imkan tanımaya yönelik özellikler de dahil olmak üzere, uygunluk beyanı için şablonu belirlemek üzere uygulama mevzuatı kabul edilebilir. Bu amaçla, uygulama mevzuatında, uygunluk beyanını korumak için kullanılan güvenlik özellikleri yer alır. Komisyon tarafından yayımlanan bu uygulama mevzuatı, Bakanlık tarafından yayımlanır ve yürürlüğe konur.

Motorların zorunlu işaretleme

MADDE 33 – (1) İmalatçı, onaylanmış tipe uygun olarak imal edilen her motora bir işaret (zorunlu işaretleme) iliş­tirir.

(2) Aşağıdaki motorlarla ilgili olarak zorunlu işaretleme, motorun ilgili muafiyete veya geçiş hükümlerine tabi olduğunu gösteren ek bilgileri içerir:

a) Türkiye sınırları içerisinde veya dışında imal edilen ve daha sonra Türkiye'de karayolu dışında kullanılan hareketli makinelere monte edilen, 35 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen üçüncü ülkelere ihracata yönelik motorlar.

b) 35 inci maddenin ikinci, beşinci, altıncı veya sekizinci fıkraları uyarınca piyasaya arz edilen motorlar.

c) 35 inci maddenin dördüncü fıkrası uyarınca geçici olarak piyasaya arz edilen motorlar.

ç) 35 inci maddenin yedinci fıkrası, geçici 1 inci maddenin yedinci veya sekizinci fıkrası uyarınca piyasaya arz edilen yedek motorlar.

(3) Motor imalat hattından ayrıldığında gereken zorunlu temel bilgiler, motor piyasaya arz edilmeden önce gereken zorunlu temel bilgiler ve uygulanabilir ise, ikinci fıkrada belirtilen ek bilgiler de dahil olmak üzere zorunlu işaretleme için şablonu belirlemek üzere uygulama mevzuatı kabul edilebilir. Komisyon tarafından yayımlanan bu uygulama mevzuatı, Bakanlık tarafından yayımlanır ve yürürlüğe konur.

Motorların geçici işaretleme

MADDE 34 – (1) İmalatçı, onaylanmış tipe uygun olarak imal edilen ve 35 inci maddenin üçüncü fıkrası çerçevesinde piyasaya arz edilen her motora geçici bir işaret iliş­tirir.

(2) Henüz onaylı tipe uygun olmayan ve söz konusu motorun imalatçısına teslim edilen bir motorda, sadece geçici bir işaret olur.

(3) Belirtilmesi gereken zorunlu temel bilgiler de dahil olmak üzere, birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen geçici işaretleme için şablonu belirlemek üzere uygulama mevzuatı kabul edilebilir. Komisyon tarafından yayımlanan bu uygulama mevzuatı, Türkiye'de Bakanlık tarafından yayımlanır ve yürürlüğe konur.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Muafiyetler

Genel muafiyetler

MADDE 35 – (1) 33 üncü maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen motorlar hariç olmak üzere, üçüncü ülkelere ihracata yönelik motorlar bu Yönetmeliğe tabi değildir.

(2) 33 üncü maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen motorlar hariç olmak üzere, silahlı kuvvetler tarafından kullanılmaya yönelik motorlar bu Yönetmeliğe tabi değildir. Bu fıkranın amaçları doğrultusunda; itfaiye, sivil

savunma hizmetleri, kamu düzeninin korunmasından sorumlu kuvvetler ve acil sağlık hizmetleri, silahlı kuvvetlerin bir parçası olarak kabul edilmez.

(3) 33 üncü maddedeki hükümler saklı kalmak koşuluyla ve OEM'nin rızası ile imalatçı söz konusu OEM'ye bir motoru egzoz arıtma sisteminden ayrı olarak teslim edebilir.

(4) 6 ncı maddenin ikinci fıkrasına bakılmaksızın, Bakanlık bu Yönetmeliğe uygun olarak AB tip onayı almamış motorların saha testi amacıyla geçici olarak piyasaya arz edilmesine izin verir.

(5) 19 uncu maddenin ikinci fıkrası ve 23 üncü maddenin üçüncü fıkrasına bakılmaksızın, Bakanlık, Ek VI'da belirtilen özel amaçlı motorlara yönelik gaz ve partikül halindeki kirletici emisyonu sınır değerlerini sağlayan motorlar için, 30/6/2016 tarihli ve 29758 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Muhtemel Patlayıcı Ortamda Kullanılan Teçhizat ve Koruyucu Sistemler ile İlgili Yönetmeliğin (2014/34/AB) 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (I) bendinde tanımlanan muhtemel patlayıcı ortamlarda kullanılacak karayolu dışında kullanılan hareketli makinelere monte edilmek üzere tasarlanmış olmaları şartıyla AB tip onayı verir ve bu motorların piyasaya arz edilmesine izin verir.

(6) 19 uncu maddenin ikinci fıkrası ve 23 üncü maddenin üçüncü fıkrasına bakılmaksızın, Bakanlık, talep üzerine, Ek VI'da belirtilen özel amaçlı motorlara yönelik gaz ve partikül halindeki kirletici emisyonu sınır değerlerini sağlayan motorlar için, sadece afet ve acil durumlara ilişkin kurum ve kuruluşlar tarafından kullanılan kurtarma botlarının suya indirilmesi ve karaya çekilmesi için kullanılan karayolu dışında kullanılan hareketli makinelere monte edilmek üzere tasarlanmış olmaları şartıyla AB tip onayı verebilir ve bu motorların piyasaya arz edilmesine izin verebilir.

(7) 6 ncı maddenin ikinci fıkrasına ve 19 uncu maddenin ikinci fıkrasına bakılmaksızın, RLL veya RLR kategorisindeki ve 31/12/2011 tarihinde veya daha önce piyasaya arz edilmiş olan motorlar ile ilgili olarak Bakanlık, eğer inceleme sonrasında Ek II'deki Tablo II-7 ve Tablo II-8 içinde belirtilen geçerli emisyon sınırlarına uyan bir motorun montajının önemli teknik zorluklar içereceğini kabul eder ve bu sonuca varırsa, yedek motorların piyasaya arz edilmesine izin verebilir. Böyle bir durumda, yedek motorların, 31/12/2011 tarihinde piyasaya arz edilmeleri için sağlamaları gereken emisyon sınırları ile uyumlu olmaları ya da daha katı emisyon sınırları ile uyumlu olmaları gerekir. 31/12/2011 tarihinden sonra piyasaya arz edilen RLL ve RLR kategorilerindeki motorlar ile ilgili olarak Bakanlık, değiştirilecek motorların piyasaya ilk arz edildikleri sırada sağlamaları gereken emisyon sınırları ile uyumlu yedek motorların piyasaya arz edilmesine izin verebilir.

(8) RLL veya RLR kategorilerindeki motorlar ile ilgili olarak Bakanlık, 1/9/2020 tarihinde geçerli olan ilgili mevzuatta tanımlanan en son geçerli emisyon sınırları ile uyumlu motorların piyasaya arz edilmesine, Ek II'deki Tablo II-7 veya Tablo II-8 içinde belirtilen geçerli emisyon sınırları ile uyumlu motorların kullanılması orantısız maliyetlere yol açacaksa izin verebilir.

(9) Bu Yönetmeliği tamamlamak üzere, aşağıdakilere ilişkin ayrıntılı teknik şartnameler ve koşullar konusunda, Türkiye'de mevzuatı oluşturmak ve kabul etmek üzere Bakanlık yetkilidir:

a) Bir motorun bir imalatçı tarafından OEM'ye, üçüncü fıkrada belirtildiği gibi egzoz arıtma sisteminden ayrı olarak teslim edilmesi.

b) Dördüncü fıkrada belirtildiği gibi bu Yönetmeliğe uygun olarak AB tip onayı almamış motorların saha testi amacıyla geçici olarak piyasaya arz edilmesi.

c) Beşinci ve altıncı fıkralarda belirtildiği gibi, Ek VI'da belirtilen özel amaçlı motorlara yönelik gaz ve partikül halindeki kirletici emisyonu sınır değerlerini sağlayan motorlar için AB tip onayı verilmesi ve bu motorların piyasaya arz edilmesine izin verilmesi.

Yeni teknolojiler veya yeni kavramlar için muafiyetler

MADDE 36 – (1) Bir imalatçı, yeni teknolojiler veya yeni konseptler içeren ve bu yeni teknolojilerin veya yeni konseptlerin bir sonucu olarak, bu Yönetmeliğin bir veya daha fazla gerekliliği ile uyumlu olmayan bir motor tipi veya motor ailesiyle ilgili olarak AB tip onayı başvurusu yapabilir.

(2) Onay kuruluşu aşağıdaki koşulların hepsinin karşılandığı durumlarda, birinci fıkrada atıf yapılan AB tip onayını verir:

a) Başvuruda, yeni teknolojilerin veya yeni konseptlerin, söz konusu motor tipini veya motor ailesini bu Yönetmeliğin gerekliliklerinden biri veya daha fazlası ile uyumsuz hale getirmesinin nedenlerinin belirtilmesi.

b) Başvuruda, yeni teknolojilerin veya yeni kavramların çevresel etkilerini ve en azından muafiyet istenen bu Yönetmeliğin gereklilikleri ile sağlanan seviyeye eşdeğer bir çevre koruması sağlamak için alınan tedbirlerin açıklanması.

c) Bu fıkranın (b) bendinde belirtilen koşulun karşılandığını kanıtlayan test açıklamalarının ve sonuçlarının sunulması.

(3) Birinci fıkrada belirtilen AB tip onayının verilmesi Komisyonun iznine tabidir. Uygulanabilir ise, Komisyon tarafından verilen iznin herhangi bir kısıtlamaya tabi olup olmadığı belirtilir. Söz konusu izin, bir uygulama mevzuatı aracılığıyla verilir.

(4) Üçüncü fıkraya uyarınca izin kararı beklenirken, herhangi bir onay kuruluşu;

a) Sadece verilen ülke sınırlarında geçerli olması,

b) Sadece istenen muafiyet kapsamındaki bir motor tipi veya motor ailesiyle ilgili olması,

c) En az 36 ay boyunca geçerli olması,

koşulları altında geçerli olacak bir geçici AB tip onayı verebilir. Onay kuruluşu, bir geçici AB tip onayı verildiğinde, ikinci fıkrada belirtilen bilgileri içeren bir dosya aracılığıyla, söz konusu onay hakkında Komisyonu ve AB üyesi ülkeleri gecikmeksizin bilgilendirir. Bu tür bir geçici AB tip onayının geçici niteliği ve sınırlı bölgesel geçerliliği, AB tip onayı belgesinin başlığından ve ilgili uygunluk beyanının başlığından açıkça anlaşılır.

(5) Bir onay kuruluşu, dördüncü fıkrada belirtilen bir geçici AB tip onayını kabul etmeye karar verdiği durumda, ilgili onay kuruluşunu ve Komisyonu bu hususta yazılı olarak bilgilendirir.

(6) Üçüncü fıkrada belirtilen iznin verilmemesine karar verilmesi durumunda, onay kuruluşu, geçici AB tip onayının ret tarihinden altı ay sonra iptal edileceğini derhal dördüncü fıkrada belirtilen geçici AB tip onayının sahibine bildirir. Üçüncü fıkrada belirtilen iznin verilmemesi kararına rağmen, geçerliliği sona ermeden önce geçici AB tip onayına uygun olarak üretilen motorlar, geçici AB tip onayını kabul etmiş onay kuruluşlarının ülkelerinde piyasaya arz edilebilir.

(7) Dördüncü ve beşinci fıkralarda belirtilen bilgilendirme gereklilikleri, ilgili bilgiler IMI'ye yüklendiğinde yerine getirilmiş sayılır.

(8) Üçüncü fıkrada belirtilen izni ortaya koyan uygulama mevzuatı kabul edilebilir. Komisyon tarafından yayımlanan bu uygulama mevzuatı, Türkiye'de Bakanlık tarafından yayımlanır ve yürürlüğe konur.

(9) Dördüncü fıkrada belirtilen AB tip onay belgesi ve uygunluk beyanları için zorunlu temel bilgileri de içeren uyumlaştırılmış şablonları belirlemek üzere uygulama mevzuatı kabul edilebilir. Komisyon tarafından yayımlanan bu uygulama mevzuatı, Türkiye'de Bakanlık tarafından yayımlanır ve yürürlüğe konur.

Diğer mevzuatın ve uygulama mevzuatının sonradan uyarlanması

MADDE 37 – (1) Bakanlık, 36 ncı madde uyarınca bir muafiyet tanınmasına izin verildiği durumlarda, ilgili mevzuatın veya uygulama mevzuatının teknolojik gelişmelere göre uyarlanması için, Komisyon tarafından yapılan işlemi müteakip gereken tedbirleri alır. 36 ncı madde uyarınca izin verilen muafiyetin BM/AEK Regülasyonu ile düzenlenen bir hususla ilgili olması durumunda, Revize Edilmiş 1958 Cenevre Antlaşması çerçevesinde uygulanan prosedür doğrultusunda Komisyonun ilgili BM/AEK Regülasyonunda yapılmasını önerdiği değişiklikler BM/AEK'da yayımlandığında, Türkiye'nin de taraf olduğu BM/AEK Regülasyonundaki bu değişiklikler Türkiye'de de uygulanır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen ilgili mevzuatta değişiklik yapılır yapılmaz muafiyete izin veren sınırlamalar kaldırılır. Uygulama mevzuatının uyumlaştırılmasının sağlanamadığı durumlarda, Komisyon, geçici AB tip onayı veren onay kuruluşunun talebi üzerine, onay kuruluşuna kapsam genişletme yetkisi verebilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

İmalatın Raporlanması ve Doğrulanması

İmalatçıların imalatın raporlanmasına ilişkin yükümlülükleri

MADDE 38 – (1) İmalatçı, bu Yönetmeliğe uygun olarak imal edilen ve son imalat raporunun sunulduğu tarihten beri veya bu Yönetmelikteki gerekliliklerin ilk yürürlüğe girdiği tarihten beri AB tip onayına uygun olan her motor tipi ve motor alt kategorisi için motor sayılarını içeren bir listeyi AB tip onayını veren onay kuruluşuna sunar. Bu listenin sunumunda aşağıdaki dönemlere uyulur:

- a) Her takvim yılının bitimini izleyen 45 gün içinde.
- b) Ek III'te belirtilen motorların piyasaya arz edilme tarihinden hemen sonra.
- c) Onay kuruluşunun öngörebileceği başka herhangi bir tarihte.

(2) Birinci fıkrada belirtilen listede, tanıtım numaralarının, karşılık gelen motor tipleri ve uygulanabildiği yerde, motor aileleri ile ve bu korelasyonların motor kodlama sistemi tarafından tanımlanmadığı durumlarda AB tip onayı numaraları ile nasıl ilişkilendirildiği belirtilir.

(3) Birinci fıkrada belirtilen listede, imalatçının onaylanmış bir motor tipini veya motor ailesini imal etmeye son verdiği her durum açıkça belirtilir.

(4) İmalatçı, birinci fıkrada belirtilen listenin bir kopyasını, ilgili AB tip onayının geçerliliğinin sona ermesini takiben en az 20 yıl süreyle saklar.

(5) Birinci fıkrada belirtilen listenin formatını belirlemek üzere uygulama mevzuatı kabul edilebilir. Komisyon tarafından yayımlanan bu uygulama mevzuatı, Bakanlık tarafından yayımlanır ve yürürlüğe konur.

Doğrulama tedbirleri

MADDE 39 – (1) AB tip onayı veren onay kuruluşu, uygun olduğunda AB ülkelerinin onay kuruluşlarıyla işbirliği yaparak tip onaylı motor piyasaya arz edilmeden veya hazır bulundurulmadan önce, AB tip onayı ile ilgili tanıtım numaralarının imalatçılara doğru bir şekilde tahsis edilmesini ve imalatçılar tarafından uygun şekilde kullanılmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.

(2) Tanıtım numaralarına ilişkin ek bir doğrulama, 27 nci maddede belirtilen üretimin uygunluğunun kontrolü ile bağlantılı olarak gerçekleştirilebilir.

(3) Tanıtım numaralarının doğrulanması ile ilgili olarak imalatçı veya imalatçı temsilcisi, talep üzerine gecikmeksizin imalatçının satın alıcılarına ilişkin gereken bilgileri, 38 inci madde uyarınca üretildiği bildirilen

motorların tanıtım numaraları ile birlikte sorumlu onay kuruluşuna verir. Motorların bir OEM için hazır bulundurulması durumunda imalatçıdan ek bir bilgi istenmez.

(4) Onay kuruluşundan gelen bir talep sonrasında, imalatçı zorunlu işaretleme gerekliliklerine uygunluğu ispat edemezse onay kuruluşu ilgili motor tipi veya motor ailesi için verilen AB tip onayını geri çekebilir. Onay kuruluşları, 23 üncü maddenin beşinci fıkrası uyarınca, geri çekilen herhangi bir AB tip onayı ve bu geri çekmenin nedenleri hakkında bir ay içinde birbirlerini bilgilendirir.

ONUNCU BÖLÜM

Koruyucu Hükümler

Onaylı tipe uygun olmayan motorlar

MADDE 40 – (1) Zorunlu işaretleme bulunan motorların ve uygulanabildiği yerde, bir uygunluk beyanı ile birlikte sunulan motorların, onaylanan motor tipine veya motor ailesine uygun olmadığı durumlarda; AB tip onayını veren onay kuruluşu, imalat sürecindeki motorların onaylanmış motor tipine veya motor ailesine uygun hale getirilmesini sağlamak için gereken tedbirleri alır. Bu tedbirler, imalatçı tarafından gerçekleştirilen düzeltici faaliyetin yetersiz olması halinde AB tip onayının geri çekilmesini içerebilir. İlgili onay kuruluşu, alınan tedbirler hakkında diğer onay kuruluşlarını bilgilendirir.

(2) Birinci fıkranın amaçları doğrultusunda, AB tip onayı belgesinde veya tanıtım paketinde belirtilen özelliklerden sapmalar, bu sapmalara altıncı bölüm uyarınca izin verilmediği durumlarda, onaylanmış motor tipine veya motor ailesine uygunsuzluk olarak kabul edilir.

(3) Onay kuruluşu, uygulanabildiği yerde, bir uygunluk beyanı ile birlikte sunulan veya kendisi dışındaki bir ülkede düzenlenen bir tip onayı işareti bulunan motorların onaylanmış motor tipine veya motor ailesine uygun olmadığını tespit etmesi durumunda, AB tip onayını veren onay kuruluşundan, imalat sürecindeki motorların onaylanan motor tipine veya motor ailesine uygun olmaya devam ettiğini doğrulamasını talep edebilir. Böyle bir talebin alınması üzerine, AB tip onayını veren onay kuruluşu, birinci fıkrada belirtilen tedbiri mümkün olan en kısa sürede ve en geç talep tarihinden itibaren üç ay içinde alır.

(4) Onay kuruluşları, 23 üncü maddenin beşinci fıkrası uyarınca, geri çekilen herhangi bir AB tip onayı ve bu geri çekmenin nedenleri hakkında bir ay içinde birbirlerini bilgilendirir.

(5) AB tip onayını veren onay kuruluşunun kendisine bildirilen uygunsuzluğa itiraz etmesi durumunda, ilgili AB ülkeleri ile anlaşmazlık çözülmeye çalışılır. Onay kuruluşu, Komisyonu bu hususta bilgilendirir ve gerekli durumlarda, anlaşma sağlanması amacıyla uygun müzakereler yapılır.

Motorların geri çağırılması

MADDE 41 – (1) Bakanlık tarafından AB tip onayı verilen bir imalatçının, motorların karayolu dışında kullanılan hareketli makinelere monte edilmiş olup olmadığı fark etmeksizin Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik hükümleri uyarınca, motorların çevrenin veya halk sağlığının korunması açısından ciddi bir risk oluşturması gerekçesi ile piyasaya arz edilen motorları geri çağırarakla yükümlü olduğu durumlarda, söz konusu imalatçı;

a) Derhal Bakanlığa bilgilendirir.

b) Bakanlığa söz konusu ciddi riske yönelik bir dizi uygun çözüm yolu önerisi sunar.

(2) Bakanlık, önerilen çözüm yolları hakkında Komisyonu ve AB üyesi ülkelerin onay kuruluşlarını gecikmeksizin bilgilendirir. Onay kuruluşları, çözüm yollarının ilgili ülkelerde etkin bir biçimde uygulanmasını sağlar.

(3) Bir onay kuruluşu, çözüm yollarının yetersiz olduğunu ya da yeterince hızlı uygulanmadığını düşünürse AB tip onayını veren Bakanlık vakit geçirmeden bilgilendirir. İmalatçının bunun ardından etkili düzeltici tedbirler önermediği ve uygulamadığı durumlarda, AB tip onayını veren Bakanlık, AB tip onayının geri çekilmesi de dahil olmak üzere gerekli tüm koruyucu tedbirleri alır. AB tip onayı geri çekilirse, onayın geri çekilmesini izleyen bir ay içinde Bakanlık, taahhütlü posta veya dengi bir elektronik yöntem ile imalatçıyı, AB üyesi ülkelerin onay kuruluşlarını ve Komisyonu bilgilendirir.

Kararların ve mevcut çözüm yollarının bildirilmesi

MADDE 42 – (1) Aşağıdaki tipteki kararlarda veya aşağıdaki amaçla verilen kararlarda bunların dayandırıldıkları gerekçeler belirtilir:

a) Bu Yönetmelik uyarınca alınan kararlar.

b) AB tip onayını reddeden veya geri çeken kararlar.

c) Bir motorun piyasadan geri çağırılmasını gerektiren kararlar.

ç) Bir motorun piyasaya arz edilmesini yasaklayan, kısıtlayan veya engelleyen kararlar.

d) Bu Yönetmelik kapsamına giren bir motorun monte edildiği karayolu dışında kullanılan hareketli makinelerin piyasaya arz edilmesini yasaklayan, kısıtlayan veya engelleyen kararlar.

(2) Onay kuruluşları ilgili tarafa aşağıdakileri bildirir:

a) Birinci fıkrada belirtilen herhangi bir kararı.

b) Yürürlükte olan mevzuat uyarınca kendisine sunulan çözüm yollarını ve bu çözüm yolları için geçerli olan zaman sınırlarını.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Uluslararası Mevzuat ve Teknik Bilgilerin Sağlanması

Eşdeğer motor tip onaylarının kabulü

MADDE 43 – (1) Bakanlık, AB üyesi ülkeler dışındaki ülkelerle arasındaki çok taraflı anlaşmalar veya ikili anlaşmalar çerçevesinde, bu Yönetmelik tarafından belirlenen, motorların AB tip onayına ilişkin koşullar ve hükümler ile uluslararası düzenlemeler veya üçüncü ülkelerin düzenlemeleri tarafından belirlenen usuller arasındaki denkliği kabul edebilir.

(2) Türkiye'nin kabul ettiği veya dördüncü fıkranın (a) bendinde belirtilen mevzuatta ortaya koyulan şekilde Türkiye'nin taraf olduğu BM/AEK düzenlemeleri uyarınca verilen tip onaylarının ve gerekli görülen zorunlu işaretlemenin veya bunlarda yapılan değişikliklerin, bu Yönetmelik uyarınca verilen AB tip onaylarının ve gerekli görülen zorunlu işaretlemenin eşdeğeri olduğu kabul edilir.

(3) Dördüncü fıkranın (b) bendinde belirtilen mevzuatta listelenen Avrupa Birliği düzenlemeleri esas alınarak verilen AB tip onayları, bu Yönetmelik uyarınca verilen AB tip onaylarının eşdeğeri olarak kabul edilir.

(4) Bu Yönetmeliği tamamlamak üzere, aşağıdaki hususlar konusunda, Türkiye'de mevzuatı oluşturmak ve kabul etmek üzere Bakanlık yetkilidir:

a) Uygulanmaları ile ilgili olarak içlerinde belirtilen tüm gereklilikler de dahil olmak üzere, Türkiye'nin kabul ettiği ve karayolu dışında kullanılan hareketli makinelere monte edilecek motor tiplerinin ve motor ailelerinin AB tip onayı için geçerli olacak BM/AEK regülasyonlarının veya bunlarda yapılan değişikliklerin listesi.

b) Uygulanmaları ile ilgili olarak içlerinde belirtilen tüm gereklilikler de dahil olmak üzere, AB tip onaylarının uygun olarak verildiği mevzuatın listesi.

(5) Ek I'in Tablo I-1'inde belirtilen NRE kategorisindeki motor aileleri veya motor tipleri için, BM/AEK Regülasyon No 96'nın 05 sayılı değişiklikler dizisine uygun tip onayları ve uygulanabildiğinde ilgili zorunlu işaretlemeleri, bu Yönetmeliğin tip onayına ve zorunlu işaretlemesine eşdeğer olarak tanınır. Eşdeğer tip onayına sahip kullanımdaki motorların emisyonları 20 nci maddeye uygun olarak imalatçı tarafından izlenir.

OEM'ler ve son kullanıcılar için bilgiler ve talimatlar

MADDE 44 – (1) Bir imalatçı, OEM'lere veya son kullanıcılara, bu Yönetmelikte belirtilen ve onay kuruluşu tarafından onaylanan bilgilerden farklı herhangi bir teknik bilgi veremez.

(2) İmalatçı, motorun montajı veya kullanımı ile ilgili herhangi bir özel koşula veya kısıtlamaya ilişkin bir açıklama da dahil olmak üzere motorun karayolu dışında kullanılan hareketli makinelere doğru şekilde monte edilmesi için gereken ilgili tüm bilgileri ve talimatları OEM'lerin kullanımına sunar.

(3) İmalatçı, bir motorun kullanımı ile bağlantılı herhangi bir özel koşula veya kısıtlamaya ilişkin bir açıklama da dahil olmak üzere son kullanıcılara yönelik ilgili tüm bilgileri ve gereken talimatları OEM'lerin kullanımına sunar.

(4) İmalatçılar, AB tip onayı sürecinde belirlenen karbondioksit (CO₂) emisyonlarına ait değeri OEM'lerin kullanımına sunar ve OEM'lere, söz konusu bilgileri, test koşulları hakkında açıklayıcı bilgilerle birlikte, motorun monte edilmesi amaçlanan karayolu dışında kullanılan hareketli makinenin son kullanıcıya iletmeleri talimatını verir.

(5) İkinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarda belirtilen bilgilere ve talimatlara dair ayrıntıları belirlemek üzere, Türkiye'de mevzuatı oluşturmak ve kabul etmek üzere Bakanlık yetkilidir.

IMI vasıtasıyla veri ve bilgi paylaşımı

MADDE 45 – (1) Bakanlık diğer onay kuruluşlarıyla veya Komisyon ile bu Yönetmelik çerçevesinde gerçekleştirdiği AB tip onaylarına ilişkin veri ve bilgi paylaşımını, IMI aracılığıyla elektronik formatta yapar.

ON İKİNCİ BÖLÜM

Teknik Servislerin Görevlendirilmesi ve Bildirilmesi

Teknik servislerle ilgili gereklilikler

MADDE 46 – (1) Bir teknik servis, bir onay kuruluşu tarafından 48 inci madde uyarınca görevlendirilir ve bu maddenin ikinci ila dokuzuncu fıkralarındaki gereklilikleri yerine getirir.

(2) Teknik servisler ulusal mevzuata tabi olarak kurulur ve tüzel kişiliği haizdir.

(3) Teknik servisler, değerlendirdikleri motorun tasarım, imalat, tedarik veya bakım sürecinden bağımsız bir üçüncü taraf olmalıdır. Bağımsızlığını ve herhangi bir çıkar çatışması olmadığını ispat etmesi koşuluyla, değerlendirdiği, test ettiği veya muayene ettiği motorların tasarımı, imalatı, tedariki, birleştirilmesi, montajı, kullanımı veya bakımı ile ilgili teşebbüsleri temsil eden bir ticaret birliğine veya meslek federasyonuna mensup bir kuruluşun, bu fıkranın ilk cümlesindeki gereklilikleri yerine getirdiği kabul edilir.

(4) Üst düzey yönetimi ve 48 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca teknik servisin görevlendirildiği faaliyet kategorilerini yürütmekten sorumlu personeli de dahil olmak üzere teknik servis, değerlendirdiği motorların tasarımcısı, imalatçısı, tedarikçisi, kurulumcusu veya bakım görevlisi olamaz ve bu faaliyetlerle uğraşan tarafları temsil edemez. Bu kısıtlama, üçüncü fıkrafta belirtilen ve teknik servisin çalışması için gerekli olan değerlendirilmiş motorların kullanılmasını veya bu tür motorların kişisel amaçlarla kullanılmasını engellemez. Teknik servis, kendisine bağlı şube, temsilcilik veya yüklenicilerinin gerçekleştirdiği faaliyetlerin, görevlendirildiği faaliyet kategorileri ile ilgili olarak kendi gizliliğini, nesnellliğini veya tarafsızlığını etkilememesini sağlar.

(5) Teknik servis, görevlendirildiği faaliyet kategorilerini en yüksek derecede mesleki dürüstlük ve ilgili alanda şart olan teknik yeterlilik ile gerçekleştirir. Teknik servisin personeli, özellikle finansal her tür baskı veya teşvikten, özellikle de bu faaliyetlerin sonuçlarından bir menfaati olan kişilerden veya kişi gruplarından gelen, kararı veya değerlendirme faaliyetlerinin sonuçları üzerinde etkili olabilecek bu tür baskı veya teşviklerden bağımsız olmalıdır.

(6) Teknik servis, aşağıdaki hususlarda yeterliliğe sahip olduğunu garanti ederek kendisini görevlendiren onay kuruluşuna, 48 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca görevlendirilmeyi istediği tüm faaliyet kategorilerini yerine getirebileceğini ispat eder:

a) Görevi yerine getirmek için yeterli ve uygun deneyimin yanı sıra uygun becerilere ve spesifik teknik bilgi ve mesleki eğitime sahip personel.

b) Görevlendirilmek istediği faaliyet kategorileri ile ilgili prosedürlerin şeffaflığını ve tekrarlanabilirliğini göstermesi bakımından bu prosedürlere dair açıklamalar.

c) Görevlendirilmek istediği faaliyet kategorilerinin yerine getirilmesine ilişkin, söz konusu motordaki teknolojinin karmaşıklık derecesini ve bu motorun bir toplu veya seri imalat sürecine göre imal edilip edilmediğini dikkate alan prosedürler.

ç) Görevlendirilmek istediği faaliyet kategorileri ile ilgili görevleri uygun bir şekilde yerine getirmek için gereken araçlar ve gerekli tüm ekipmanlara veya imkanlara erişim.

(7) Üst düzey yönetimi ve değerlendirme personeli de dahil olmak üzere teknik servis tarafsız olmakla ve söz konusu taraflar, teknik servisin görevlendirildiği faaliyet kategorileri ile ilgili olarak kendi karar bağımsızlıkları veya dürüstlükleri ile çatışabilecek hiçbir faaliyette bulunmamakla yükümlüdür.

(8) Sorumluluk ulusal mevzuat uyarınca onay kuruluşu tarafından üstlenilmediği veya onay kuruluşunun kendisi değerlendirmeden doğrudan sorumlu olmadığı sürece teknik servis, faaliyetlerini kapsayan mali sorumluluk sigortasını yaptırır.

(9) Teknik servis personeli, bu Yönetmelik ve ilgili diğer mevzuatın herhangi bir hükmü kapsamındaki görevlerini yerine getirirken elde edilen tüm bilgiler ile ilgili olarak mesleki gizliliğe bağlı kalır. Teknik servis personeli, söz konusu teknik servisi görevlendiren onay kuruluşu ile arasındaki bilgi paylaşımı konusunda veya ulusal mevzuatın bu tür bir paylaşımı gerektirmesi durumunda, bu fıkranın birinci cümlesinde belirtilen yükümlülüğe tabi değildir. Özel mülkiyet hakları korunur.

Teknik servislerin şube, temsilcilik ve yüklenicileri

MADDE 47 – (1) Teknik servis, kendisini görevlendiren onay kuruluşunun onayını almak şartıyla, 48 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca görevlendirildiği faaliyet kategorileri ile bağlantılı belirli görevleri yüklenicilere verebilir veya söz konusu faaliyetlerin şube veya temsilcilikleri tarafından gerçekleştirilmesini sağlayabilir. Bu tür durumlarda teknik servisler, kendisine bağlı yüklenici, şube veya temsilciliğinin 46 ncı maddede belirtilen gereklilikleri yerine getirmesini sağlar ve kendisini görevlendiren onay kuruluşunu bu hususta bilgilendirir.

(2) Teknik servisler, kuruldukları yerlerden bağımsız olarak şube, temsilcilik veya yüklenicilerinin yerine getirdikleri görevlerden tamamen sorumludur.

(3) Teknik servisler, her bir yüklenici, şube veya temsilciliğinin nitelikleriyle ve onlar tarafından gerçekleştirilen görevlerin değerlendirilmesi ile ilgili belgeleri, onay kuruluşunun incelemesi için hazır bulundurur.

Teknik servislerin görevlendirilmesi

MADDE 48 – (1) Onay kuruluşları, uzmanlık alanlarına uygun olarak aşağıdaki faaliyet kategorilerinden biri veya daha fazlası için teknik servisler görevlendirir:

a) A kategorisi: Bu Yönetmelikte belirtilen testlerin söz konusu teknik servise ait tesislerde gerçekleştirilmesi.

b) B kategorisi: Bu Yönetmelikte belirtilen testlerin bir imalatçının veya bir üçüncü tarafın tesislerinde gerçekleştirildiği durumlarda, bu tür testlere nezaret edilmesi.

c) C kategorisi: İmalatçının üretimin uygunluğunu sağlamaya yönelik prosedürlerinin düzenli olarak değerlendirilmesi ve izlenmesi.

ç) D kategorisi: İmalatın uygunluğunu sağlamaya yönelik testlere veya muayenelere nezaret edilmesi veya bu test veya muayenelerin gerçekleştirilmesi.

(2) Bir onay kuruluşu, birinci fıkrada belirtilen faaliyet kategorilerinden biri veya daha fazlası için teknik servis olarak hareket edebilir.

(3) Bu madde uyarınca görevlendirilenler dışında, AB üyesi ülkeler dışındaki ülkelerde yerleşik teknik servisler 51 inci maddedeki bildirim tabi tutularak görevlendirilebilir, ancak teknik servislerin bu şekilde tanınması için Türkiye ile söz konusu üçüncü ülke arasında teknik servislerin tanınmasının öngörüldüğü bir ikili anlaşma olmalıdır. Ancak, 46 ncı maddenin ikinci fıkrası uyarınca kurulan bir teknik servis, kendisine bağlı şube veya temsilciliklerin doğrudan bu teknik servis tarafından yönetilmesi ve kontrol edilmesi şartıyla, üçüncü ülkelerde şube veya temsilcilikler kurabilir.

Teknik servislerin performans standartlarına ve değerlendirilmesine yönelik prosedürler

MADDE 49 – (1) Bu Yönetmeliği tamamlamak üzere, aşağıdaki hususlar konusunda Türkiye’de mevzuatı oluşturmak ve kabul etmek üzere Bakanlık yetkilidir:

a) Teknik servislerin uyması gereken standartlar.

b) İlgili rapor da dahil olmak üzere, 50 nci madde uyarınca teknik servislerin değerlendirilmesine ilişkin prosedür.

Teknik servis faaliyetlerinin değerlendirilmesi

MADDE 50 – (1) Görevlendiren onay kuruluşu, teknik servis olmak isteyen kurum/kuruluşun bu Yönetmelikteki ve bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuattaki gerekliliklere uygunluk açısından değerlendirildiğini gösteren bir değerlendirme raporu düzenler. Değerlendirme raporu, bir ulusal akreditasyon kuruluşu tarafından verilen, teknik servisin bu Yönetmeliğin şartlarını yerine getirdiğini tasdik eden bir akreditasyon belgesi içerebilir. Bu raporun dayandığı değerlendirme, 49 uncu maddede belirtilen mevzuatta belirlenen hükümler doğrultusunda yapılır.

(2) Görevlendiren onay kuruluşu, değerlendirme raporunu en az üç yılda bir gözden geçirir.

(3) Görevlendiren onay kuruluşu, değerlendirme raporunu, talebi üzerine Komisyona bildirir. Değerlendirmenin bir ulusal akreditasyon kuruluşu tarafından düzenlenen bir akreditasyon belgesine dayanmadığı durumlarda, görevlendiren onay kuruluşu aşağıdakileri teyit eden belgeleri Komisyona bildirir:

a) Teknik servisin yetkinliği.

b) Teknik servisin, görevlendiren onay kuruluşu tarafından periyodik olarak izlenmesine yönelik düzenlemelerin bulunması.

c) Teknik servisin bu Yönetmelikteki ve bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuattaki gereklilikleri yerine getirmesi.

(4) 48 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca teknik servis olarak hareket etmek isteyen bir onay kuruluşu, değerlendirilmekte olan faaliyetten bağımsız olarak denetçiler tarafından yürütülen bir değerlendirme yoluyla uygunluğunu belgeler. Bu denetçiler, değerlendirilen faaliyeti yürüten personelden ayrı olarak yönetilmeleri koşuluyla aynı kuruluşa mensup olabilirler.

Bildirim işlemleri

MADDE 51 – (1) Bakanlık, görevlendirilen her teknik servis ile ilgili olarak aşağıdaki bilgileri Komisyona bildirir:

a) Teknik servisin adı.

b) Elektronik adres dahil adresi.

c) Sorumlu kişiler.

ç) Faaliyet kategorileri.

d) 48 inci maddede belirtilen görevlendirme ile ilgili herhangi bir değişiklik.

(2) Bir teknik servis, 48 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen faaliyetleri ancak birinci fıkra uyarınca Komisyona önceden bildirilmiş olması koşuluyla Bakanlık adına yürütebilir.

(3) 48 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca yürüteceği faaliyet kategorisine veya kategorilerine bakılmaksızın, aynı teknik servis birkaç onay kuruluşu tarafından görevlendirilebilir ve bu onay kuruluşlarının ülkeleri tarafından bildirimleri yapılabilir.

(4) 48 inci maddenin birinci fıkrasında yer almayan bir faaliyeti yürüten belirli bir kuruluşun veya yetkili kurumun, bir uygulama mevzuatı kapsamında görevlendirilmesi gerektiğinde, Bakanlık bu madde uyarınca Komisyona bildirimde bulunur.

Görevlendirmelerde yapılan değişiklikler

MADDE 52 – (1) Bakanlığın kendisi tarafından görevlendirilen bir teknik servisin bu Yönetmelikte belirtilen gereklilikleri artık karşılamadığını ya da yükümlülüklerini yerine getirmediğini tespit etmesi veya bu şekilde bilgilendirilmesi durumunda, Bakanlık bu gerekliliklerin karşılanmamasının veya bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesinin ciddiyetine bağlı olarak duruma göre görevlendirmeyi kısıtlar, askıya alır veya iptal eder. Bakanlık, 51 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca daha önce Komisyona bildirimde bulunduğu teknik servise yönelik herhangi bir kısıtlama, askıya alma veya iptal hakkında derhal Komisyonu bilgilendirir. Komisyon, 51 inci maddenin beşinci fıkrasında atıf yapılan bilgileri gereken şekilde değiştirir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen görevlendirmenin kısıtlanması, askıya alınması veya iptali durumunda veya teknik servisin faaliyetine son vermesi durumunda; Bakanlık, söz konusu teknik servisin dosyalarının başka bir teknik servis tarafından işleme alınmasını ya da talepleri üzerine, diğer onay kuruluşları veya piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşları için hazır bulundurulmasını sağlamak için gerekli işlemleri yapar.

Teknik servislerin uzmanlığının sorgulandığı durumlar

MADDE 53 – (1) Bakanlık, ilgili teknik servisin görevlendirilmesine veya görevlendirmesinin devam etmesine ilişkin tüm bilgileri talep etmesi halinde Komisyona sağlar.

(2) Komisyon, bir teknik servisin, görevlendirilmesine ilişkin gereklilikleri karşılamadığını veya artık yerine getirmediğini tespit ederse gereken düzeltici tedbirlerin Bakanlık ile işbirliği içinde belirlenmesi amacıyla Bakanlık bilgilendirir ve gerekirse Bakanlıktan görevlendirmenin geri çekilmesi de dahil olmak üzere söz konusu düzeltici tedbirlerin alınmasını talep eder.

Teknik servislerin çalışma yükümlülükleri

MADDE 54 – (1) Teknik servisler, görevlendirildikleri faaliyet kategorilerini, görevlendiren onay kuruluşu adına ve bu Yönetmelikte ve uygulama mevzuatında belirtilen değerlendirme ve test prosedürleri doğrultusunda gerçekleştirir. Teknik servisler, alternatif usullere izin verilmediği sürece, bu Yönetmelikte veya uygulama mevzuatından birinde belirtilen AB tip onayı veya denetimler için gereken testleri kendisi yapar ya da bu testlerin yapılmasına nezaret eder. Teknik servisler, görevlendirilmedikleri testleri, değerlendirmeleri veya denetimleri yapamaz.

(2) Teknik servisler her zaman;

a) Görevlendiren onay kuruluşu tarafından uygun görülürse, söz konusu onay kuruluşunun değerlendirmelerini gözlemlemesine izin verir.

b) 46 ncı maddenin dokuzuncu fıkrasında ve 55 inci maddede yer alan şartlar saklı kalmak kaydıyla, yürüttükleri ve bu Yönetmeliğin kapsamına giren faaliyet kategorileri hakkında talep edebileceği bilgileri görevlendiren onay kuruluşuna sağlar.

(3) Bir teknik servis, bu Yönetmelikte belirtilen gerekliliklerin imalatçı tarafından yerine getirilmediğini tespit ederse bu durumu görevlendiren onay kuruluşuna bildirir ve onay kuruluşu da imalatçıdan uygun düzeltici tedbirlerin alınmasını talep eder. Görevlendiren onay kuruluşunu tatmin edecek uygun düzeltici tedbirler imalatçı tarafından alınana kadar AB tip onayı belgesi düzenlenmez.

(4) AB tip onayı belgesi düzenlenmesinin ardından üretimin uygunluğunun izlenmesi sırasında, görevlendiren onay kuruluşu adına hareket eden bir teknik servis, bir motor tipinin veya motor ailesinin artık bu Yönetmeliğe uymadığını tespit ederse bu durumu görevlendiren onay kuruluşuna bildirir. Onay kuruluşu, 27 nci maddede belirtilen uygun tedbirleri alır.

Teknik servislerin bilgilendirme yükümlülükleri

MADDE 55 – (1) Teknik servisler, kendilerini görevlendiren onay kuruluşunu aşağıdaki hususlarda bilgilendirir:

a) AB tip onayının verilmemesini, kısıtlanmasını, askıya alınmasını veya geri çekilmesini gerektirebilecek uygunsuzluk.

b) Görevlendirilmelerinin kapsamını veya koşullarını etkileyen her türlü durum.

c) Faaliyetleriyle ilgili olarak piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşlarından aldıkları her türlü bilgi talebi.

(2) Kendilerini görevlendiren onay kuruluşunun talebi üzerine teknik servisler, görevlendirme kapsamındaki faaliyetler hakkında ve sınır ötesi faaliyetler ve yüklenici kullanımı da dahil olmak üzere gerçekleştirilen tüm diğer faaliyetler konusunda bilgi verir.

Komite işlemleri

MADDE 56 – (1) Bakanlık, Komisyon tarafından kurulan Motorlu Araçlar-Teknik Komitesinin çalışmalarına katılım sağlar.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İdari yaptırım uygulanabilecek eylemler

MADDE 57 – (1) Bu Yönetmelik ve uygulama mevzuatı hükümlerine aykırı davranışlar hakkında 4703 sayılı Kanun hükümleri uygulanır. Bu kapsamda verilecek cezaların etkili, orantılı ve caydırıcı olması gerekir. Bakanlık, cezaların uygulanmasını sağlamak amacıyla gerekli tüm tedbirleri alır.

(2) Cezaya tabi ihlaller aşağıdakileri içerir:

a) Özellikle AB tip onayı usulleri, ürünlerin geri çağırılmasına yol açan usuller veya muafiyetler ile ilgili usuller sırasında yanlış beyanda bulunmak.

b) AB tip onayı veya hizmet içi motorların izlenmesi ile ilgili test sonuçlarında tahrifat yapmak.

c) Motorların toplatılmasına veya bir AB tip onayının reddedilmesine veya iptal edilmesine yol açabilecek verileri veya teknik özellikleri saklamak.

ç) İptal stratejileri kullanmak.

d) Bilgiye erişim sağlamayı reddetmek.

e) AB tip onayına tabi motorları AB tip onayı olmadan piyasaya arz etmek veya bu amaçla belgelerde veya zorunlu işaretlemelerde tahrifat yapmak.

f) 36 ncı maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarında belirtilen kısıtlamaları ihlal etmek.

g) Artık AB tip onayı şartlarına uygun olmayacak bir şekilde modifiye edilmiş bir motoru piyasaya arz etmek.

ğ) Bir motoru, 5 inci maddede öngörülen özel kullanım dışında bir amaçla karayolu dışında kullanılan hareketli makinelerle monte etmek.

h) 35 inci maddenin beşinci veya altıncı fıkraları kapsamındaki özel amaçlı bir motoru, söz konusu fıkralarda öngörülenler dışındaki karayolu dışında kullanılan hareketli makinelerde kullanılmak üzere piyasaya arz etmek.

ı) 35 inci maddenin yedinci veya sekizinci ve geçici 1 inci maddenin altıncı, yedinci veya sekizinci fıkraları kapsamındaki bir motoru, bu fıkralarda öngörülenden farklı makinelerde kullanılmak üzere piyasaya arz etmek.

i) Bu Yönetmelik kapsamında AB tip onayına tabi olan motorların monte edildiği karayolu dışında kullanılan hareketli makineleri, bu onay olmadan piyasaya arz etmek.

j) 35 inci maddenin sekizinci fıkrasında belirtilen karayolu dışında kullanılan hareketli makinelerle ilişkin bir kısıtlamayı ihlal eden karayolu dışında kullanılan hareketli makineleri piyasaya arz etmek.

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 58 – (1) Bu Yönetmelik, Karayolu Dışında Kullanılan Hareketli Makinelere Takılan Motorlarla İlgili Tip Onayına ilişkin 14/9/2016 tarihli ve (AB) 2016/1628 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü dikkate alınarak AB mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 59 – (1) 20/6/2007 tarihli ve 26558 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Karayolu Dışında Kullanılan Hareketli Makinalara Takılan İçten Yanmalı Motorlardan Çıkan Gaz ve Parçacık Halindeki Kirletici Emisyonlara Karşı Alınacak Tedbirlerle İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (97/68/AT) yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Yürürlükten kaldırılan Yönetmeliğe yapılan atıflar, bu Yönetmeliğe yapılmış kabul edilir.

Uygulama

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) İkinci ve üçüncü bölümlerdeki hükümler saklı kalmak şartıyla; bu Yönetmelik, Ek III'te belirtilen piyasaya arz tarihlerinden önce, herhangi bir AB tip onayını veya muafiyeti geçersiz kılmaz.

(2) Bakanlık, motorlara Ek III'te belirtilen zorunlu AB tip onayı tarihine kadar, 97/68/AT Yönetmeliğinde belirtilen son emisyon seviyelerine göre tip onayı vermeye ve Ek III'te belirtilen piyasaya arz tarihlerine kadar söz konusu mevzuata uygun olarak muafiyetler vermeye devam edebilir. Buna istisna olarak Bakanlık, üçüncü fıkrada belirtilen motor kategorilerine, 97/68/AT Yönetmeliğindeki tip onayları arasında geçiş zorunluluğuna bakılmaksızın Ek III'te belirtilen zorunlu tip onay tarihine kadar tip onayı düzenleyebilir.

(3) 97/68/AT Yönetmeliğinde yer alan Faz IIIA, Faz IIIB ve Faz IV emisyon seviyelerine sahip tip onaylı motorlar, Ek III'te belirtilen zorunlu piyasaya arz tarihine kadar üretilerek piyasaya arz edilebilir. Aşağıdaki tip onayları ve uygulanabildiğinde ilgili onay işaretleri, 97/68/AT Yönetmeliğine göre alınan bir onaya eşdeğer olarak tanınır:

a) H, I, J ve K (Faz IIIA) kategorisi motorlar için, BM/AEK Regülasyon No 96'nın 02 No'lu düzenlemeler dizisinin madde 5.2.1'ine göre H, I, J ve K fazlarının BM/AEK Regülasyon No 96 onayları.

b) L, M, N ve P (Faz IIIB) kategorisi motorlar için, BM/AEK Regülasyon No 96'nın 03 No'lu düzenlemeler dizisinin madde 5.2.1'ine göre L, M, N ve P fazlarının BM/AEK Regülasyon No 96 onayları.

c) Q ve R (Faz IV) kategorisi motorlar için, BM/AEK Regülasyon No 96'nın 04 No'lu düzenlemeler dizisinin madde 5.2.1'ine göre Q ve R fazlarının BM/AEK Regülasyon No 96 onayları.

(4) 1/9/2020 tarihinde 97/68/AT Yönetmeliği kapsamına girmeyen motorların piyasaya arz edilmesine, Ek III'te belirtilen piyasaya arz tarihlerine kadar, yürürlükteki mevzuata dayanılarak devam edilebilir.

(5) Üçüncü fıkrada belirtilen tip onaylı motorların takıldığı karayolu dışında kullanılan hareketli makinelerin piyasaya arzına 1/1/2023 tarihine kadar izin verilir.

(6) Bakanlık, 6 ncı maddenin ikinci fıkrasına, 19 uncu maddenin ikinci fıkrasına ve 23 üncü maddeye bakılmaksızın, en geç 17/9/2026 tarihine kadar, sadece teknik olarak izole edilmiş 1.520 mm demiryolu ağı üzerinde çalışan lokomotiflere monte edilecek olan, Ek II'de belirtilen emisyon sınırlarına uymayan, 2.000 kW üzerinde bir maksimum net güce sahip RLL kategorisindeki motorların piyasaya arzına izin verebilir. Bu süre boyunca piyasaya arz edilen motorlar, en azından 31/12/2011 tarihinde motorların piyasaya arz edilmeleri için sağlamak zorunda oldukları emisyon sınırlarına uygun olur. Onay kuruluşları bu tür motorlara AB tip onayı verir ve piyasaya arz edilmelerine izin verir.

(7) 6 ncı maddenin ikinci fıkrasına ve 19 uncu maddenin ikinci fıkrasına bakılmaksızın, yedek motorun ve orijinal motorun 19/9/2020 tarihinde Türkiye’de tip onayına tabi olmayan bir motor kategorisine veya güç aralığına mensup olduğu durumlarda Bakanlık, motorların referans gücü en az 19 kW olan NRS muadili bir kategoriye mensup olması veya NRG muadili bir kategoriye mensup olması şartıyla, Ek III'te belirtilen Faz V motorların piyasaya arzı için geçerli olan tarihten itibaren en çok 15 yıllık bir süre boyunca yedek motorların piyasaya arzına izin verir.

(8) 6 ncı maddenin ikinci fıkrasına ve 19 uncu maddenin ikinci fıkrasına bakılmaksızın, Bakanlık, Ek III'te belirtilen Faz V motorların piyasaya arzı için geçerli olan tarihten itibaren en çok 20 yıllık bir süre boyunca yedek motorların piyasaya arzına aşağıdaki şartlarla izin verir:

a) 19 kW altında ve 560 kW üzerinde olmayan bir referans güce sahip, NRE kategorisine mensup, piyasaya arzından önce 20 yıllık bir süre içerisinde geçerli olan bir emisyon seviyesine uyan ve değiştirilecek motorun ilk piyasaya arz edildiği zaman sağlaması gereken emisyon sınırlarının en azı kadar bir emisyon seviyesine uyması.

b) Yedek motor ve orijinal motorun 19/9/2020 tarihinde Türkiye’de tip onayına tabi olmayan bir motor kategorisine veya güç aralığına mensup olması durumunda, NRE muadili ve 560 kW üzerinde bir referans güce sahip bir kategoriye mensup olması.

(9) Pamuk hasat makinaları, üçüncü fıkrada belirtilen tip onaylı motorlarla 17/9/2026 tarihine kadar donatılarak piyasaya arz edilebilir. Üçüncü fıkrada belirtilen kategorilerdeki motorlardan sadece pamuk hasat makinalarına takılan veya takılması amaçlananların, Ek III'te belirtilen piyasaya arz tarihlerine bakılmaksızın 17/9/2026 tarihine kadar piyasaya arzına izin verilir.

(10) İmalatçılar, yedek motorların 33 üncü maddenin ikinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen işaretlemeğe uygun olmasını sağlar.

(11) AB’de uygulaması kabul edilene kadar AB tip onayı belgesi yerine Türkiye’de ulusal tip onayı belgesi verilir. AB başlığı taşımayacak olan ulusal tip onayı belgesi ile ilgili olarak, bu Yönetmeliğin ilgili hükümleri kapsamındaki tüm işlem, bilgi, rapor ve benzeri hususların Komisyon, IMI ve AB üyesi ülkelere bildirimi ve raporlama zorunluluğu yoktur.

(12) Ulusal tip onayı işlemleri için yapılan teknik servis görevlendirmelerine ilişkin faaliyetlerde Komisyona ve AB üyesi ülkelere bildirim ve raporlama zorunluluğu yoktur.

Yürürlük

MADDE 60 – (1) Bu Yönetmelik 20/9/2020 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 61 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sanayi ve Teknoloji Bakanı yürütür.

Ekleri için tıklayınız.